SAIBABA CENTRAL SCHOOL

SCHOOL TIMES

2018-19

DECEMBER FEBRUARY

LEARNING TO LOVE

LOVE OF LEARNING

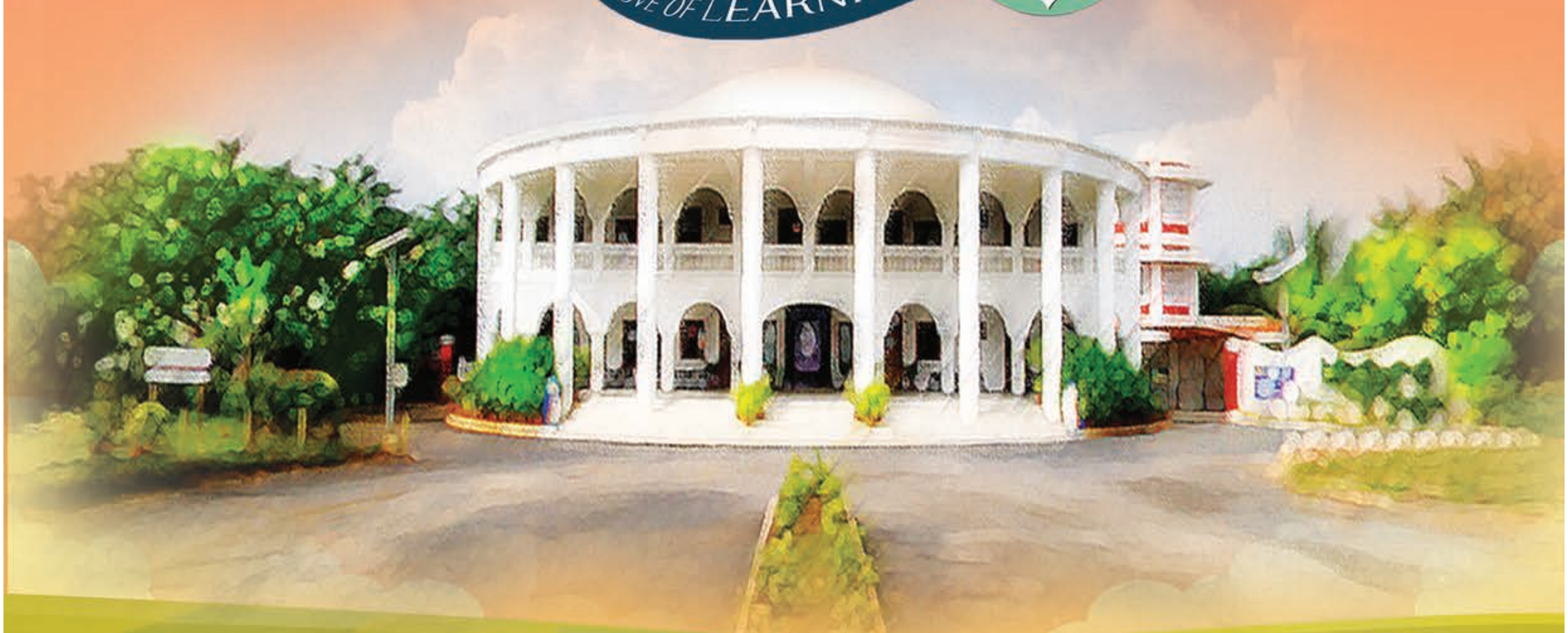

Affiliated to the Central Board of Secondary Education, Affiliation No: 130115,

Saibabuji Nagar, ONGOLE - 523001, A.P

Mob: +91 91777 91798, 96423 90011

Email: info@saibabaschool.com

Website: www.saibabaschool.com www.saibabaschool.edu.in

www.saibabaschool.ac.in

Contents

FROM THE FOUNDER 03
SAISCOOLIAN MEET 04
INTERACTIVE SESSION ON 'THE AWAKENED CITIZEN PROGRAMME" 06
HANDWRITING CAPSULE 07
FIRE SAFETY 08
INTER HOUSE SPELL BEE-II 09
FLOWERS' DAY 10
ADVENTURE CAMP AT CHIMAKURTHY 12
PRESENTATION ON SEASONS AND CLOTHING- CLASS III 14
INVESTITURE CEREMONY 16
ANNUAL DAY CELEBRATIONS 18
INTER DISTRICT NETBALL CHAMPIONSHIP 22
ECOLOGY DAY 23
PRESENTATION ON POLLUTION- CLASS IV 24
CONVERSATIONAL QUIZ FOR UKG 25
MATHEMATICS DAY 26
REPUBLIC DAY CELEBRATIONS 28
X CLASS FAREWELL-2019 30

Creative Writing

పెద్దల మాట 32
మేఘం 49
బంగరు భూమి 50
కలము 50
శాంతి 51
మబ్బుల్లారా 51
ఆదర్శం 52
కల 52
రైతు 53
ఏమైపోతున్నాయ్ ఏమైపోతున్నాయ్ 53

ABRAHAM LINCOLN'S LETTER TO HIS SON'S TEACHER 54
MALALA YOUSAFZAI'S NOBEL SPEECH IN OSLO, NORWAY 55
MY FIRST DAY AT SCHOOL 59
SOLVE 59
WHO AM I ? 60
SOCIAL MEDIA 60
HELPING OTHERS 61
SELF EDUCATION 61
MY INSPIRATION 62
MY BEST FRIEND IS MY SCHOOL BAG 62
FUNNY QUESTIONS 63
TEACHER 63
TEACHERS 64
JOKES 64
RIDDLES 65
FACTS 65
BRAIN WORKOUT 66
ASIATIC LION 66
RUSKIN BOND 67
TIME WITH DAD 67
MY FAMILY 68
LIFE 68
SWAMY VIVEKANANDA 69
ORGANIC FOOD 70
TIME 70
OUR PRAYER 71

From the Founder: Sri Sainathuni Sarath Babuji

Education - Kindling the Love of Learning

The purpose of education is not to indoctrinate children with one's values; it is to make them capable and well equipped. So they can learn how to conduct themselves in the world. For example, how to read, how to write, how to learn, and if they want to know about a particular subject, how to browse and look for it on the web. These are the things they need to be taught.

I like giving children food for thought. Whether it is Faith or Atheism, Rationalism or Communism, whatever it is, don't indoctrinate or brainwash them. Let everything be their personal discovery. We don't need to infuse them with beliefs. Personally I am opposed to children being given religious education and I didn't do it when I was running the school. In the prayer I wrote for the School there is not even the name of any god. It is a totally impersonal ideal, not even God. An impersonal principle, a cosmic law that the children pray to, invoking that spirit of enquiry and love. That is what I like.

Inculcate the love of learning in children, give them the ability to think, and do not limit their thinking.

Children should be given a free environment where they can learn, where they can pursue and form their own values.

One should have free thinking, free thought. If we teach them all kinds of concepts about God or no-God, what kind of freedom is it? What kind of free thought is it if we brainwash small children? What I would do is, not to give them any such concepts! If they have the desire to seek something, they will follow it. In my view, that is free thought.

There should be free, all-round development. And it should depend upon the individual. That choice, that freedom, should be given to every child, to every human being, every adult – not only the child. Questioning everything is the correct thing. Let the children question everything.

SAISCOOLIAN MEET

The Alumni Meet of Saiscoolians was conducted on 13 January 2019 in the School. It was organised to celebrate and refresh old friendships and form new ones. It is an occasion when students gather at their Alma Mater, go down the memory lane and look forward with new hopes. The alumni were thrilled to be back in the School campus again and interacted with old and new students. The Honorary Correspondent, Major Suresh Babu, the Principal, Colonel C V Ramanayya, the teachers and the present students of class X attended the occasion. The Honorary Correspondent welcomed the alumni and appreciated their zeal to assemble at the School. He said that the Saiscoolian Meet is not only a meeting place for renewing acquaintances but also learning to support one another by sharing their different experiences. Present X Class students can meet their seniors to get advice about their future careers.

Our old students Mr. Jamshed, Ms. Ishitha, Mr. Bindu Bhargav Reddy and Ms. Sruthi inspired the juniors and suggested them to plan their goals in their interested fields. They also brought awareness on various challenging and contemporary careers in Charted Accountancy, IOT (Internet of Things), Robotics and shared their experiences in choosing their careers. The students remembered and shared their memories of school days by meeting their batch mates, teachers and administrative staff. The students conveyed their gratitude to the School for shaping them with great principles, which have been helping them in their career.

They had a good lunch hosted by the School and enjoyed playing games like football, handball and basketball. They finally left in the evening promising to meet once again to renew the old acquaintances.

INTERACTIVE SESSION ON 'THE AWAKENED CITIZEN PROGRAMME'

An optimist always seeks opportunities in difficulties. A pessimist always seeks difficulties in opportunities.

The School conducted an interactive session on 'The Awakened Citizen Programme' on 8 January 2019 in the Babuji Hall. Sri Subramanyam Naidu, an eminent educationist and the founder Principal of Jawahar Navodaya Vidyalaya, Ongole, conducted the programme.

This unique programme was designed by Sri Ramakrishna Mission and approved by the Ministry of Human Resource Development to be implemented in schools to bring adequate awareness and enlightenment among the students about their innate and dormant potential and bring necessary transformation in their lives.

Sri Subramanyam Naidu said that The Awakened Citizen Programme (ACP) is an ideal interactive programme that can be implemented by teachers in the classrooms as facilitators to provide essential guidance to the students for their bright career, character building as well as in holistic development. He also enumerated the objectives and advantages of implementing this innovative programme to provoke positive thinking, choose better careers and inculcate qualities such as honesty, selflessness, dedication, determination and compassion among the students and enable them to become good and responsible citizens. He emphasized the universal fact that each one of us carries an unlimited source of positive energy within us to face any adverse situation and challenges of life.

This innovative programme helped everyone to think beyond their horizon, be knowledgeable, optimistic, develop tremendous Shraddha in our culture, religion, democratic principles and promote universal brotherhood. It tries to spread love, humanity, accountability, which eventually help the children boost up their confidence, self esteem, and enable them to contribute their best to build a dynamic, progressive and prosperous nation in the years ahead.

This interactive session was witnessed by the Honorary Correspondent, Major Suresh Babu and the Principal, Colonel C V Ramanayya. The School management conveyed its gratefulness to Sri Subramanyam Naidu and presented him a school memento for organizing such innovative and beneficial programme to bring awareness among the teachers about their prime role and responsibilities in shaping the bright future of the young champions.

HANDWRITING CAPSULE

A good handwriting propels you forward in your exams and your job as it showcases an active and open-minded person who is willing to take extra care in whatever he does. A good handwriting actually boosts self-confidence. Mahatma Gandhi regrets in his memoirs not having as good handwriting as his fellow colleagues in London where he went to study law. Children can produce legible writing, if they are encouraged to put in a little conscious effort.

Handwriting improvement classes were conducted on 4 January 2019 for I to V class children. It was the fourth handwriting capsule in this academic year. The objective of these Handwriting Capsules is to improve their handwriting style. They were taught to write using shapes, sizes, slants, spacing between letters, words, line alignments in a beautiful, legible and understandable way. Mrs. Parvathi, teacher from the English department gave excellent handwriting training for the children. The children showed great enthusiasm to improve their handwriting.

FIRE SAFETY

It is important to have a basic understanding about how a fire occurs and behaves within a building. Essentially, fire is a chemical reaction. Fire safety is the set of practices intended to reduce the destruction caused by fire. It is a very important learning activity for children in schools. A fire extinguisher is an active fire protection device used to extinguish or control small fires. Different fire extinguishers are used to extinguish the fire depending on its causative factor.

On 10 January 2019, a practical demonstration on how to use the fire extinguishers to douse fires was given by Mr. Sudarsan and Mr. Satyanarayana in the School playground. They first explained the various types of fires and the fire extinguishers such as Type A (used to douse the fire accidents caused by solid materials like wood, plastic, leather etc.,), Type B and Type C (used for fire accidents caused by electrical or chemical materials) and Type ABC (a multipurpose extinguisher). They further demonstrated the different steps involved in operating the various types of extinguishers. They explained in a clear manner so that a student would be able to handle the fire extinguisher in a proper way. The trainers set some fires in the School playground and asked the students to douse the fire using different types of extinguishers. The students came forward and extinguished the fire using the extinguishers and their doubts were clarified by the demonstrators.

Keeping the fire safety principles in mind, firefighting equipment is placed at various points in the School in accordance with fire safety rules of the government. The School also holds frequent mock drills in handling firefighting equipment and evacuating the School.

INTER HOUSE SPELL BEE-II

Spelling is the art of correctly assembling words from their letters. The relationship between written words and sounds can seem arbitrary and difficult for many learners. But building a strong foundational knowledge of the links between forms, letters, sounds and meaning is essential for students to become confident communicators. Teaching young spellers the strategies, rules and concepts to improve their spelling and vocabulary knowledge benefits them in all aspects of their learning, as well as in their everyday life. The activities like spell bee, dictation, word puzzles instil confidence in the students to understand the letters, sounds and word patterns to read and comprehend more complex texts.

An Inter House Spell Bee competition was held on 8 January 2019. K. Bhavitha Mihira Sri of class IV and Ch. Kavya of class VIII were the Masters of Ceremony for juniors and seniors respectively and they led the competition competently.

Both the seniors and juniors were selected class wise through a screening test prior to the final competition. In the first round, the participants from the seniors were asked five spellings each. The best scorers entered the second round in which they had to give three correct spellings as well as their usage. The juniors were asked five spellings in the first round and the best scorers in the second round were asked three more difficult spellings. The competition enthused the children to know not only the importance of spelling but also word usage in a language.

The Honorary Correspondent, Major Suresh Babu and the Principal, Colonel C V Ramanayya witnessed the competition and appreciated the winners. They said that such competitions make children more confident about spelling and exhorted the students to know the meaning of words while learning their spellings so that their communication skills would be enhanced in speaking and writing.

HOUSE POSITIONS

HOUSE	PLACE
Einstein	I
Buddha	II
Mahatma	III
Krishnadevaraya	IV

FLOWERS' DAY

The flowers that grow to glad all earth
Are emblems of a better birth,
When we shall wake beyond the skies,
And see the plains of heaven arise.

Our cute kindergarten children celebrated the Flowers' Day delightfully on 2 January 2019. The tiny tots wore beautiful dresses and looked lovely. The children prepared various artificial flowers with paper craft, collage work of sand and cotton, drawing and colouring with the help of their teachers and displayed them in their classrooms and Babuji Hall. The tiny tots sang rhymes like Roses, roses, beautiful roses… , Sunny sunny, sunflower…, Roses are red, white, pink.., Oh! Flower... Oh! Flower…, Puvullum Puvullum Andamaina Puvullum and Puvuvupoosindhi…. They also spoke a few sentences about the flowers like Magnolia, Crossandra, Lily, Marigold, Lotus, Daisy, Bougainvillea, Crepe jasmine and Oleander.

The idea behind this event was to expose the children to the world of flowers. The sweet fragrance from the flowers inspires them to love nature. The Honorary Correspondent and the Principal witnessed their fabulous performance and commended them for their active participation.

Saibaba Central School
Ongole
Flowers Day

ADVENTURE CAMP AT CHIMAKURTHY

Placing school children in situations where things don't always go as planned, such as on an adventure trip, helps them learn to cope with the uncertainties in life. The experiences, which children acquire during adventure camp, teaches them to handle the uncertainties and elements of risk in real life with greater confidence.

The School believes that education is not merely book reading and learning but development of every child's personality, strength and character through adventurous activities. Therefore, a three day adventure camp was organised for the kids at the Police Firing Range, Chimakurthy on 23, 24 and 25 December 2018.

One hundred and eleven children participated in this exciting and thrilling adventure and no amount of words could adequately convey their deep thrill during the adventure camp. The children were divided into three groups Lion, Tiger and Panther and trained in parasailing, rifle shooting, archery, rappelling, survival techniques, team building, first-aid, tent pitching under the stewardship of experts from M/s. Livein Adventures, Visakapatnam.

Students showed their grit and tasted the thrill in parasailing and rappelling. They showed their enthusiasm and concentration in firing, archery and tent pitching. Survival techniques were imparted to children to save themselves or others in a dangerous situation and the need to think straight, to signal for help, to navigate safely and to thrive in nature. They also learnt that basic first- aid could stop a minor mishap from getting worse. They grabbed every opportunity in the camp to the fullest and built discipline that is not only healthy but enjoyable.

This adventure camp instilled great courage and confidence in the children. They were filled with strong determination to overcome all the obstacles that they came across. This kind of character trait would enhance the confidence and thinking skills while facing troubles in their life and look for solutions.
On the second night at the campsite the children had a campfire where they gathered, and sang songs and danced together. The expert trainers and teachers also joined with the children and had a lot of fun as well. The most exciting adventure camp brought many memorable events into the life of every participant.

Honorary Correspondent, Major Suresh Babu, the Principal, Colonel C V Ramanayya, staff members and the supervisors accompanied the children to ensure safety at the camp.

PRESENTATION ON SEASONS AND CLOTHING- CLASS III

India is not only known for its diversity but also for its large variations in seasons and ethnic clothing that distinguish one part of India from the other. Clothing is necessary to protect ourselves from various climatic conditions. Clothes are the basic needs in our life and important in presenting a good impression. They serve as a way to identify certain cultures and traditions and set societal norms. As India is a land full of diverse climate and cultures, the clothing worn should be comfortable and suitable to the weather conditions and traditions.

Class III students conducted a presentation on Seasons and Clothing on 7 January 2019. The venue, Babuji Hall, was decorated with the pictures of various types of traditional clothes worn by the people of different states in India, in different seasons under the titles 'Clothing style all over India' and 'Dresses and Seasons ' .

Satvik Raj and P. Jhansi Deekshitha were the moderators in their group discussion on the topics 'Clothing Styles all Over India' and 'Dresses & Seasons' respectively. V. Amrutha, G. Srushti and Thanmai Sharma were the MCs for the event. Satvik Raj and his group discussed thoroughly about the various clothing styles of India. P. Jhansi Deekshitha and her group enumerated the various benefits of clothing to protect ourselves in diverse weather conditions and seasons. A group of students participated in a fashion show and were gorgeous in the costumes of the various states in India especially Andhra Pradesh, Assam, Gujarat, Punjab, Maharashtra, Manipur, Rajasthan, Kerala and Karnataka to name a few, and narrated the importance of the traditional dresses of each state. Another group of students appeared on the stage wearing variety of saris from different parts of India. Interesting video clippings were shown to the audience on the topics.

The programme not only drew the attention of the audience providing them with a lot of useful information about seasons and clothing but also reminded them to be safe and cautious in different seasons and weather conditions. The presentation also brought out the fact that due to diversity in India, it does not have just one dress, which can be called as the National Dress or Indian Dress.

Many parents graced the occasion and appreciated the students for their wonderful performance. They said that the present generation needs these kind of activities to acquire useful knowledge while enjoying their activity. The Honorary Correspondent, Major Suresh Babu and the Principal, Colonel C V Ramanayya complimented the students for their splendid performance. All the students were given participation certificates by their parents. The Management thanked the parents for their hard work in preparing the children and their gracious presence at the programme.

INVESTITURE CEREMONY

"Success is all about growing yourself. When you become a leader, success is all about growing others."

The School appoints student leaders during every academic year in an Investiture Ceremony and teaches its students to be the future leaders of the world and to gain self-confidence in confronting challenges in their lives. When they develop personality, skill and mind, they develop as responsible human beings with leadership qualities.

The Investiture Ceremony of the School was held with great enthusiasm on 7 December 2018. The deserving young talents of the School were bestowed with the responsibility of leading the School for the next academic year with their commitment, confidence and competence.

The District Education Officer, Sri V S Subba Rao, was the Chief Guest. He received the best administrator award four times for his excellent track record. The Project Officer, Sarva Siksha Abhiyan, Sri M Venkateswara Rao was the Guest of Honour. He received the State award in Panchayat Raj Department and also a National Award, in Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme.

The Honorary Correspondent, Major Suresh Babu and the Principal, Colonel C V Ramanayya escorted them to the venue, the School playground. On their arrival, they were welcomed by the School children while the School band played a splendid fanfare. Then the Chief Guest adorned the newly appointed students with epaulettes of office. He then read out the oath as the new appointees solemnly repeated it. He addressed the students saying that the aim of education is to develop the all-round personality of the young students and to prepare them academically, physically and mentally to emerge as great leaders in various walks of life.

The School presented mementos to the Chief Guest and the Guest of Honour as a token of gratitude. The Honorary Correspondent gave the vote of thanks. The School then marched past saluting them while the School band played martial airs.

ANNUAL DAY CELEBRATIONS

The 36th Annual Day was grandly celebrated on 9 February 2019 with great zeal, vibrancy and elation. Sri V. Vinay Chand, IAS., District Collector and Magistrate, Prakasam Dist., was the Chief Guest on this great occasion. Mrs. Sowmya Keerthi was the Guest of Honour. We were blessed to welcome Ammagaru and Ms. Sruti Sainathuni, the School Academic Director, Dr. B S Reddy, the honorary director of the School, Mrs. Yvonne Wiere, Ms. Elise Sadler and Mrs. Nadja Nathan as guests on to the dais. The parents, students and the members of the print and electronic media graciously attended the event. The celebration commenced with the traditional ceremony of lighting the lamp by respected Ammagaru. All the dignitaries were invited on to the dais to light the holy lamp. Soon after the School Choir rendered the prayer song, ' Sai Raham Nazar Karna.'

The Principal, Colonel C V Ramanayya presented the annual report of the School for the Academic Year 2018-19. Conveying his warm greetings on the auspicious occasion to one and all, he enumerated the significant academic and curricular activities of the School organized during the year. He further detailed the individual achievements of the students during the year. He unveiled the innovative academic activities and events that will be held during the A.Y 2019-20.

The students were honoured for their academic and non academic achievements, meritorious academic performance and 100% attendance to School for the year. Trophies were awarded to the winners of the Inter House Competitions in Academics, Co- Curricular Activities and Sports. Buddha House stood as the Champion in Academics, the C C A Championship was bagged by the Einstein House the Inter House Sports Championship was grabbed by the Mahatma House. The prestigious overall championship was won by the Einstein House.

The Chief Guest admired the School environment and congratulated the School Management for imparting quality and value based education and nurturing the young minds, inculcating ethics and shaping good personality among them. He further emphasized the role of teachers and parents in nurturing the students, inculcating the spirit of enquiry. He said that technology enables quality education. He urged exercising control over the use of electronic gadgets and instilling the noble qualities like patriotism, humility, compassion, selflessness, harmony and universal brotherhood. He also advised the parents about the necessity of providing good nutrition and nourishment to their children to cope up the day-to-day activities and enabling them to become physically strong and mentally balanced and ensure that their children participate in all kinds of activities conducted by the School for the holistic development.

Respected Ammagaru presented mementos to the dignitaries on the stage as a token of gratitude on behalf of the School. The Honorary Correspondent, Major Suresh Babu gave the vote of thanks.

And then it was time to watch an incredible cultural programmes by almost all the students in the School. More than 1150 students stepped up to the stage to perform in song and dance in front of their proud parents. The cultural programmes were compered ably by class II and III boys and girls. The intensive practice before the event was certainly evident as our students danced and sang, stupendously in their way through the evening. The audience was spell bound at the elegant performances of the students and was entertained by well-polished performances from the students. Fantastic costumes added colour and authenticity to the dances. The tiny tots showed the colours in the ocean and grooved to a jazzy beat. The classical welcome dance by Senior girls was an outstanding performance and enthralled everyone in the venue. The dance for the Shirdi Saibaba song by Senior boys was the final marvelous performance, which filled the audience with a lot of devotional and spiritual fervor. It was so well done that they left the enthralled audiences all tingling with excitement. This grand ceremony was captured with excellent quality cameras from many angles so that every event of the School annual day celebration and the massive crowd could be captured with high quality.

This cultural fest came to an end with a vote of thanks offered by the Honorary Correspondent, Major Suresh Babu. It is no exaggeration to say that the marvelous performance made the evening most memorable and colourful to one and all. The function marked the culmination of various cultural activities that gave students a platform to showcase their talent.

SAIBABA CENTRAL SCHOOL
Annual Day Celebrations

SAIBABA CENTRAL SCHOOL
Annual Day Celebrations

INTER DISTRICT NETBALL CHAMPIONSHIP

Our Schoolboys and girls represented Prakasam district in the under 16 sub-juniors boys and girls team, Sr. Women and Sr. Men categories in the Inter District Netball championship, Andhra Pradesh. Our boys and girls comprised 90% of the Prakasam district team. Our students won many medals in the Inter District Netball Competition which was held at the Indira Gandhi Municipal stadium in Vijayawada on 1 & 2 December 2018. It was organised by Krishna District Netball Association affiliated to the Netball Federation of India. All districts from Andhra Pradesh participated in the competition.

It was a tremendous achievement by our girls' team in the under 16 sub-juniors. Our district team comprising our girls, S. Prasuna Chandrika, V. Vaishnavi Devi, P. Sivani, B. Joshitha. K. Trishaina and A. Keerthana beat Chittoor, Kadapa, Ananthapur, East Godavari teams and defeated West Godavari team in the finals grabbing the Gold Medal in the Inter District Netball Championship.

I. Rakesh, V. Lokesh, K. J. Charith, K. Ganesh, K. Dinesh, K. Satwik, Ch. Kapil Reddy and I. Gowtham in the boys' team under 16 sub-juniors gave tough fight to their opponents and secured the fourth place. In the Sr. Women group, Sk. Sadiya, P. Bhavya and J. Manju played splendidly and won the II place. In the Sr. Men category, S. Janardhan, B. Bharath Narasimha Sai, P. Karthik and K. J Charith showed their winning spirit and won the III places.

P. Sivani, B. Joshitha, S. Prasuna Chandrika and K. Ganesh have been selected for Andhra Pradesh state Netball team. They represented our state, Andhra Pradesh, at the National Level Netball championship, which was held in Himachal Pradesh at Indira Gandhi Stadium, Una from 6 to 9 December 2018.

The Honorary Correspondent, Major Suresh Babu and the Principal, Colonel C V Ramanayya appreciated the students for their wonderful achievement and distributed them the gold medals and the trophies. They conveyed their best wishes to the selected players for the National Level Netball Championship. The Correspondent lauded the sincere efforts of Mr. I. P Raju, P E T whose valuable training and hard work with the students brought such achievement to the School at national level.

ECOLOGY DAY

Ecology means "a science that deals with the relationships between groups of living things and their environments".

The law of ecology is that everything is related to everything else. Trees and forests are the lungs of our planet. We can't survive without them. A population of a single species can't survive by itself because there is interdependence of one form of life on another.

One way of helping children learn to be aware of their environment and its preservation is to ask questions that require thinking that leads to understanding. Such questions encourage the children to be more tuned into their environment. We start this process early and have activities suited to each class.
Our LKG and UKG boys and girls celebrated Ecology Day on 12 February 2019 in our School. In the quiz that was organized, they were divided into four teams. The names of the teams were fun and attractive like Bow-Bow, Meow - Meow, Amba and Bek-Bek. In different rounds, they were asked to identify the pictures of the vegetables, birds, trees, flowers, fruits and animals displayed on the screen and name them correctly. All the children were very enthusiastic and excited and could not stop themselves from answering with lots of energy. Bek-Bek team won the first place followed by bow-bow team and third place was won by both Meow-Meow and Amba teams. The end result of all this was that the children became well acquainted with their environment. This show was a great success.

The Principal Colonel C V Ramanayya witnessed the programme. He appreciated the children for their superlative performance and enthusiasm. He also praised the hard work put in by the teachers in preparation of the programme.

In the afternoon, students participated in activities like colouring the pictures of various animals, birds, plants and flowers. Later the teachers took them to the School garden where they taught them the names and colours of various kinds of plants, trees and flowers. The students also enjoyed watching guinea fowl and geese in the School garden. The activities gave the tiny tots lots of fun and encouraged them to be nature- lovers.

PRESENTATION ON POLLUTION- CLASS IV

Pollution refers to the mixing of contaminants or pollutants either foreign substances or naturally occurring contaminants into the natural resources and environment which causes various adverse changes and affects lives on the earth.

Class IV students conducted a presentation on the topic 'Pollution' on 1 December 2018 at the School. Display boards were arranged in the venue, Babuji Hall with the pictures informing various causes of air, water, sound and soil pollutions and their effects.

Around 160 students participated in four group discussions on air, water, sound and soil pollution. J. L. N Bharadwaj, K. Junia Sarah John, K. Charan Devaraya and T. Joshitha were the moderators in the discussions respectively. Srinidhi Rao and W. Rishitha Sharon were the MCs who led the programme. Two groups of students won the hearts of the audience through their skits bringing out the effects of pollution and possible solutions to reduce it. The members in the four panels also visualized the harmful effects of various kinds of pollution and steps to be taken to curb them. The video clippings were very informative and brought awareness to the audience.

The discussion concluded that air, water and soil are very important to keep us alive. But these natural resources have been polluted due to urbanization, industrialization, deforestation and vehicular exhaust. This has become a major threat to human health worldwide. Pollution is a serious issue that we have to face and fix. The programme also suggested that factories of any type must not be built near water bodies and agricultural fields. Public awareness should be created so that people can join hands to get ascendency over the pollution and live in a healthy and unpolluted environment.

Many parents attended the programme and appreciated the students for their wonderful performance. The Honorary Correspondent, Major Suresh Babu and the Principal, Colonel C V Ramanayya witnessed the presentation and praised the students for their dynamic performance in the discussion and thanked the parents for their presence at the programme. They appreciated the teachers who worked very hard to prepare the students.

CONVERSATIONAL QUIZ FOR UKG

We love to explore new ideas, revisit old ones and spark a bit of lively discussion. Moreover, conversation keeps things interesting and makes the most introverted among us seek out someone to talk to. The art of conversation is a learned skill that we develop from early childhood and it continues to evolve as we interact with people.

Our tiny tots participated in a wonderful Conversational Quiz programme, held on 22 February 2019 in Babuji hall. The tiny tots were divided into different teams. It was interesting to have their topics as their team names like Park, Beach, Birthday Party, School, Festival, Zoo, Summer Vacation and Tour. They conversed confidently about their topics and shared their ideas in the programme.

The Principal, Colonel C V Ramanayya witnessed the programme and appreciated the children for their wonderful performance. He felt that this kind of activity teaches kids to enhance the art of conversation which improves their ability to speak effectively as well as listen attentively.

MATHEMATICS DAY

Mathematics is a creation of human mind concerned chiefly with ideas, processes and reasoning. Primarily Mathematics is a way of thinking, a way of organizing a logical proof. As a way reasoning, it gives an insight into the power of human mind. So the pedagogy of Mathematics is built in to different levels of school education. Mathematics is the gateway and key to Science and Technology. An education, which does not give an applicative understanding of Mathematics, would end up defective. Neglect of Mathematics would thus limit a student's later academic career and work.

Srinivasa Ramanujan's birthday, 22 December, is observed as National Mathematics Day every year. The School commemorated the 130th birth anniversary of the great Indian Mathematician on 22 December 2018. The Principal garlanded the photo of Sri Srinivasa Ramanujan and reminded the students of his great works.

After that, Sk. Sadiya and Ch. Navya Sri of IX class delivered an excellent speech, recalling the greatness of Sri Ramanujan and his extraordinary works and achievements. They informed that Sri Ramanujan found Mathematics as a profound manifestation of the reality. He made substantial contributions to the analytical theory of numbers and worked on elliptic functions, continued fractions, and infinite series discovering formulae and equations without any formal training in Pure Mathematics.

The Principal distributed merit certificates to the children who secured I, II and III places (class wise) in the Maths Talent test conducted in the School on 20 December 2018. Later in the day, children participated enthusiastically in various Mathematical activities organised class wise. Connected to this occasion, kindergarten children also enthusiastically celebrated Shapes Day on 28 December 2019. They identified different geometrical shapes like Triangle, Square and Circle through fun-filled competitions. These activities created a platform for all the students for building an awareness of concepts and developing applicative thinking, so crucial to Mathematics.

REPUBLIC DAY CELEBRATIONS

The School celebrated Republic Day with pomp and grandeur on 26 January 2019. A parade was held with the School band in attendance in the School playground. The Honorary Correspondent, Major Suresh Babu unfurled the national flag and the students as well as the staff proudly saluted the national flag as they marched past while the School band was playing martial airs.

Later, the students assembled at the Babuji Hall. The venue reverberated with patriotic fervour and enthusiasm. Ms. Anushka and Ms. Neha of class VIII led the programme competently. The Principal, Colonel C V Ramanayya spoke about the importance of the Republic Day in the history of our country. He exhorted the students that, as the future of India is in their hands, they should strive hard and take collective responsibility in making our country more self reliant and sophisticated in all fields, He asked them to take an oath to make our country a peaceful and developed one. Later Ms. Nitya and Ms. Nandita of class VIII elucidated how this greatest event is celebrated every year in New Delhi and in schools across India.

The students brought the stage alive with cultural programmes. VI, VII, VIII and IX class girls and boys inspired the audience with their patriotic songs and dances. VI, VII, VIII and IX class boys performed stupendous human pyramids and spread the message ' Unity is Strength'. The students in the audience cheered vociferously and the parents enjoyed seeing their children's performance on the stage.

X CLASS FAREWELL-2019

The students of IX class bid a grand farewell to X class on 26 January 2019 after completing the celebrations of Republic Day. The Honorary Correspondent, Major Suresh Babu, the Principal Colonel C V Ramanayya and all the teaching and non-teaching staff attended the function.

The students of IX class distributed gifts to the X class students as a token of remembrance. Students showed their profound reverence towards their teachers through power point slides and conducted amusing games for the outgoing batch. The programme consisted of outstanding group dances by the juniors and seniors. The occasion was filled with both happiness and sadness. The students expressed their gratitude towards their teachers who blessed and wished them a bright future. The programme ended with a lunch hosted by the School to all the students and the staff.

CREATIVE WRITING
POEMS
ESSAYS
STORIES
ENGLISH & TELUGU

పెద్దల మాట

పల్లెపాటల సంస్కృతి

బాల్యకౌమారాలు:

"హృదయానికి చెవులుంటే, జగమంతా నాదమయం" అన్నారు సినారెగారు. మనం అమ్మ కడుపులో ఉన్నప్పుడు లయబద్ధమైన అమ్మ గుండె చప్పుడును, 'అమ్మ మాట' అనే రాగాన్ని చక్కగా వింటూనే పెరిగాం. గర్భవతులకు సీమంతం చేయడంలో ఉండే విశేష ప్రయోజనం కూడా ఇదే. ఆ సందర్భంలో వచ్చిన అమ్మలక్కలు మంచి మాటలు మాట్లాడుతూ, మంచి పాటలు, మంగళహారతులు పాడతారు. అవన్నీ కడుపులో ఉన్న శిశువు చక్కగా వింటుంది. ఆ మాటల ప్రభావం, ఆ పాటల మాధుర్యం అన్నీ శిశువు పెరగడం మీద గొప్ప ఫలితాన్ని చూపుతాయి. ఇది మానవ మనస్తత్వ వికాసానికి సంబంధించిన విషయమని శాస్త్రజ్ఞులు కూడా ప్రకటించడం అందరికీ తెలిసిందే. శిశువులు పుడుతూనే ఏడుపునందుకుంటారు. అదీ ఒక రాగమే, ఆరున్నొక్క రాగం. అది శిశువు యొక్క చైతన్యానికి సంకేతం కనుక అందరికీ ఆనందం కలిగిస్తుంది ఆ రాగం. అంతేకాదు, అనురాగాన్ని కూడా పెంచుతుంది.

శిశువు పుట్టిన తరువాత వారివారి వీలును బట్టి బారసాల చేస్తారు. అసలు దీని పేరు "బాలసారె". ప్రజల వ్యవహారంలో పడి, వర్ణవ్యత్యయం జరిగి అది కాస్తా 'బారసాల' అయింది. ఈ ఉత్సవాన్ని "ఉయ్యాల్లో వేస్తున్నాం, తొట్లో వేస్తున్నాం, Cradle ceremony అంటూ రకరకాలుగా పిలుచుకున్నా చేసే ప్రక్రియమాత్రం అంతా ఒకటే. ఉయ్యాల్లో పడుకోబెట్టిన శిశువుకు జోల పాడతారు. ఉయ్యాలను మెల్లగా కదుపుతూ అమ్మ పాడే పాటలోని సంగీతంగాని, సాహిత్యంగాని ఏవీ శిశువుకు అర్థంకావు. కాని అమ్మ కంఠస్వరాన్ని గుర్తుపట్టడం మాత్రం తెలుస్తుంది. ఆ స్వరం ఎలా ఉన్నా శిశువుకు ఎంతో ఆనందం కలుగుతుంది.

"రావె పరమానంద రామ గోవిందా॥
రామా లాలీ! మేఘశ్యామా లాలీ!
తామరసనయనా! దశరథతనయా! లాలీ!॥
ఉచ్చెరుళ రుళరుళ హాయి
చిన్నారి పాపాయి! నిదురపోవె"॥
ఇలాంటి పాటలు ఇప్పటికీ ప్రజల గుండెల్లో సజీవంగా ధ్వనిస్తున్నాయి.

శిశువు హాయిగా నిదురపోవాలంటే ఇలాంటి సున్నితమైన స్వరసంపుటితో, సరళమైన పదలాలిత్యంతో పాటను పాడాలి. అందుకు మంచి కంఠస్వరం కావాలి. ఆ స్వరాన్ని వ్యర్థం కానివ్వకుండా పొదిగే మాటను దైవ నామస్మరణతో అనుసంధానించడం ఉభయతారకమన్నమాట! ఇలాంటి జోలపాటలతో పెద్దవాళ్ళకు దైవచింతన, పసిపిల్లలకు స్వరస్వాంతన రెండూ ఏకకాలంలో నెరవేర్చబడతాయి. తల్లి శిశువులకు బాల్యోపచారాలను ఎంతో ప్రేమగా, ఉత్సాహంగా చేస్తూనే అప్పుడప్పుడు అవసరాన్ని బట్టి సన్నని కూనిరాగం కూడా తీస్తుంది. పిల్లలకు స్నానం చేయించాక కాళ్ళమీద పడుకోబెట్టుకుని ఉగ్గుపోయిస్తుంది. ఉగ్గు అంటే పాలలో ఆముదం

లేక గంజిని, రవ్వంత ఉప్పును కలిపి తయారుచేసే రసాయనంలాంటిది. ఇది ఆ చిన్నారి పొట్టలో జీర్ణశక్తిని మెరుగుపరుస్తుంది. ఆ సందర్భంలో ఇలా పాడుతుంది.

"ఊ ఊ ఉంగన్న ఉగ్గుబాలు ఇందన్న
గంటెడు ఉగ్గు కమ్మన్న, ఉమ్మక కక్కక మింగన్న॥
ఉగ్గు పోయడం అయిపోయాక
జీర్ణం జీర్ణం వాతాపి జీర్ణం
ఏనుగు తిన్న వెలక్కాయ జీర్ణం
అబ్బాయి తాగిన ఉగ్గుబాలు జీర్ణం"॥

అని పాడుతూ కాళ్ళూచేతులూ సవరదీస్తుంది. కొంచెం పెరిగి పెద్దయ్యాక పిల్లలు తమంతట తాము ఏవో స్వరాలను అనుకరిస్తూ రాగాలు తీసే ప్రయత్నం చేస్తారు. ఆరు నెలల వయస్సు రాగానే 'అన్నప్రాశన' చేస్తారు. పప్పు, పెరుగు, వెన్న, పాలు మొదలైనవి మెత్తగా కలిపి తినిపించే సమయంలో అమ్మతో పాడించుకోవడానికి కాబోలు, తినకుండా మారాం చేస్తుంటారు. అప్పుడు అమ్మ పాడక తప్పదు. నింగిలోని చందమామను చూపిస్తూ "చందమామ రావే, జాబిల్లి రావే" అని పాడుతున్న పాటకు పరవశులైన పిల్లలు అసంకల్పితంగానే కమ్మటి అన్నాన్ని గుటుక్కుమనిపించేస్తారు.

అమ్మ ఏదో పనిలో ఉన్నప్పుడు 'నన్నెత్తుకోవాలి' అని చెప్పడానికి పిల్లలిచ్చే సంకేతం కూడా ఏడుపే అవుతుంది. అందుకే 'బాలానాం రోదనం బలం' అన్నారు. అంటే, పిల్లలేడిస్తే బలం పెరుగుతుందని కాదు. ఏడుపే ఒక బలమైన ఆయుధమై పనిని సాధిస్తుందని అర్థం. అప్పుడు తల్లిగాని, బంధువులుగాని వచ్చి అరచేతిని, వ్రేళ్ళను విప్పి, గుండ్రంగా త్రిప్పుతూ
"తారంగం తారంగం తాండవకృష్ణా తారంగం
వేణూనాథా తారంగం వెన్నలదొంగ
తారంగం"॥
అని పాడి పిల్లలకానందం కలిగిస్తారు. అలా కూడా ఊరుకోకపోతే రెండు మోకాళ్ళు దగ్గరికి చేర్చి, పాదాల మీద పిల్లలను కూర్చోబెట్టుకుని, రెండువైపులా చేతులు పట్టుకుని పైకి కిందికి ఊగుతూ ఇలా పాడుతూ పిల్లల్ని నవ్విస్తారు.

"ఊగాడమ్మా ఊగాడు, ఊగే
చిలుకా ఊగాడు
బంగరుబొమ్మా ఊగాడు,
చక్కెరబొమ్మా ఊగాడు
ఉయ్యాల జంపాల ఊగేటి వరబిడ్డ
వడ్లల్ల మట్టిపండు,..........హుష్ కాకి"॥

శిశువు పెరుగుతున్న క్రమంలో వాళ్ళకి అమ్మానాన్నలు, బంధువులు, వయోవృద్ధులు, శారీరక అవయవాలను గుర్తించడం నేర్పుతారు. కన్ను, చెవి, ముక్కు, నోరు, కాళ్ళుచేతులు అని అడుగుతూ వాటిని చూపించే అలవాటు చేస్తారు. రెండు, మూడేళ్ళ వయస్సు వచ్చేసరికి పిల్లలకు చిన్నచిన్న మాటలు వస్తూ ఉంటాయి. అప్పుడు........"అప్పుబెట్టి, కాయబెట్టి, కూరబెట్టి, పాశంబెట్టి......" అంటూ అరచేతుల్లో చక్కిలిగిలిపెట్టే ఆటలాడిస్తారు.

"కొక్కొరోకో కోడిగూసే,
కోట యెంకమ్మ పాలకొచ్చే
ఆవు దన్నే నడ్డి విరిగే"॥

అంటూ ముద్దుముద్దుగా పాడిస్తూ నవ్విస్తారు. అలాగే చిన్న చిన్న పద్యాలు పాడిస్తూ ఆడిస్తారు.

"చేత వెన్నముద్ద, చెంగల్వ పూదండ
బంగరు మొలతాడు పట్టు దట్టి,
సందిట తాయెతుల్, సరిమువ్వ గజ్జెలు,
చిన్నికృష్ణమ్మ నిన్ను నే చేరి కొలుతు"॥

"కాళ్ళాగజ్జె కంకాళమ్మా
వేగుచుక్కా వెలగామొగ్గా,
మొగ్గా కాదు, మోదుగునీడ,
నీడాకాదు నిమ్మల బావి"॥

ఇలా పాడుతూ చాపుకుని కూర్చున్న కాళ్ళమీద చేతులు తడుతూ ఆడిస్తారు. ఐదారేళ్ళ ప్రాయం వచ్చేసరికి పిల్లల్లో చురుకుదనం, ఉత్సాహం బాగా వస్తాయి. స్నానం చేయించి చక్కగా ముస్తాబు చేయబోతే పిల్లలు కుదురుగా ఉండక తప్పించుకుని పారిపోతుంటే ఇలా పాడి ఆకట్టుకుంటారు.

"చిన్ని నా రుక్మిణి చిరుమొగము చూసి
సిగ్గుపడి చంద్రుడు శిరసు వంచేను
రుక్మిణీ మాతల్లి! నువు పుట్టబట్టి
గోపాలకృష్ణుడు మా అల్లుడాయె
గోరింట పూచింది కొమ్మ లేకుండ
మల్లెలు పూచినవి మొగ్గ లేకుండా"॥

పిల్లలు చిన్న చిన్న ఆటలాడుతూ ఉన్న సమయంలో ఆ ఆటలు అలసట తెలియకుండా ఉండేందుకు పెద్దవాళ్ళు సరదాగా తాము పాడుతూ ఆడించడమో, వాళ్ళచేత పాడించడమో చేస్తుంటారు.

"గుమ్మాడమ్మా గుమ్మాడీ, తీగ పాకింది గుమ్మాడి
పందిరెక్కింది గుమ్మాడి, మొగ్గ తొడిగింది గుమ్మాడి
పువ్వుపూసింది గుమ్మాడి, కాయగాసింది గుమ్మాడి,
పండు పండింది గుమ్మాడి, పంచిపెట్టింది గుమ్మాడి"॥

సరదాగా పాడుకోవడమేకాక పరోపకారభావనను కూడా అలవాటు చేయాలనుకోవడం ఈ పాటలో విశేషంగా కనిపిస్తుంది. బావ వరసైన అబ్బాయిలను ఆటపట్టించడంలాంటివి పెద్దలను చూసి పిన్నలు సులభంగా నేర్చుకుంటారు. తమదైన శైలిలో ఇలా పాడుతూ ఉంటారు.

"బావా బావా పన్నీరు, బావను పట్టుకుతన్నేరు,
వీధీ వీధీ తిప్పేరు, వీశెడు గంధం పూసేరు"॥
అట్లాగే వదిన వరసయ్యే ఆవిడను అబ్బాయిలు, అమ్మాయిలు ఆటపట్టిస్తూంటారు ఇట్లాగ...
"వదినా వదినా వల్లంకిపిట్ట
గదిలో పెట్టి గంజినీళ్ళిట్టా"॥

ఈ రకంగా బంగరు బాల్యం ఆనందంగా గడిచిపోయాక పిల్లలు పాఠశాలకు వెళ్ళే స్థితికి చేరుకున్నప్పుడు వాళ్ళ మాటల్లో, ప్రవర్తనలో చక్కని పరిణామం కనిపిస్తుంది. అప్పుడు వాళ్ళకు గణితశాస్త్రాన్ని పాట ద్వారా నేర్పితే బాగుంటుంది.

"ఒక్కా ఓ చెలియా!
రెండూ రేగుళ్ళూ
మూడూ ముచ్చలియా!
నాలుగు నందన్నా"!
పెద్దపెరిగిన ఆడపిల్లలు బిస్తీ గీయడం, చెమ్మచెక్కలాడ్డం లాంటివి చేస్తూ వినోదించేవారు.
"చెమ్మచెక్క, చారెడేసి మొగ్గ
అట్లుపోయంగ ఆరగించంగ
ముత్యాల చెమ్మచెక్క ముగ్గులేయంగ
రత్నాల చెమ్మచెక్క రంగులేయంగ"
అంటూ ఒకరొకరి చేతులు తట్టుతూ ఆడుకునే ఆడపిల్లల ఆటను చూస్తుంటే ఎంతో ఆనందపారవశ్యం కలుగుతుంది. వినోదం, వ్యాయామం కలగలిసిన ఈ ఆటల పరమార్థం తెలుసుకోగలిగితే పల్లెపాటలు మనకు ఎంత గొప్ప సంస్కృతిని ప్రసాదించాయో అవగతమవుతుంది. బాల్యం దాటి కౌమారదశలోకి వచ్చాక యవ్వనం అంకురిస్తున్నప్పుడు మగపిల్లలు పాటలకన్న ఆటలపై ఎక్కువ మక్కువ పెంచుకుంటారు. ఆడపిల్లలేమో గొబ్బెమ్మలాడతారు.

"సుబ్బీ గొబ్బెమ్మ
సుఖములియ్యవే
తామరపువ్వంటి తమ్ముని
ఇయ్యవే,
చేమంతిపువ్వంటి చెల్లెల్ని ఇయ్యవే
మొగలిపువ్వంటి మొగుణ్ని
ఇయ్యవే"॥

ఆడ, మగపిల్లలు కలిసి ఆడుకునే సరదా ఆటల్లో కొన్ని సంగీతం లేని పాటలు అక్కడక్కడా వినిపిస్తాయి.

"ఇరుకు చింతకాయ
కోరుకుంటె వంకాయ,
కలబోసొండుతే కాకరకాయ
కాయ కాయ కాయ"॥
అలాగే బాలబాలికలు ఆడే ఆటల్లో చక్కని పాట ఒకటుంది.
"సీతమ్మ వాకిట్లో సిరిమల్లె చెట్టు
సిరిమల్లె సెట్టేమొ సితకా పూసింది.
సెట్టూ కదలాకుండా కొమ్మ
వంచండీ
కొమ్మ విరగాకుండ పూలూ
గోయండీ"॥
ఈ పల్లవిని వినగానే ఆధునికులకు కూడా ఆనందం ఎందుకు కలుగుతుందో వేరే చెప్పనక్కరలేదు.

యవ్వనవిలాసం:
అమూల్యమైన బాల్యం గడిచాక మనిషికి పాటలు పాడడం కంటే వినడం మీద ఆసక్తి పెరుగుతుంది. అంతోఇంతో కంఠమాధుర్యం ఉన్నవాళ్ళే పాడడం మీద ఉత్సాహం చూపుతారు. కొన్ని సందర్భాలలో గొంతులో స్వరసౌకర్యం లేకున్నా పాడాలని ఉబలాటపడడం చక్కని కంఠస్వరం ఉన్నవాళ్ళకు పాడడం మీద సంగీతం మీద ఆసక్తి లేకపోవడమూ అక్కడక్కడా మనం గమనించవచ్చు. అలాంటివారిపై సానుభూతి చూపడమే జరుగుతున్నది. ఇక మన తెలుగువారి వివాహ సంప్రదాయంలో పాటలకు కొదువ లేదు. ఆచారాల్లో, వేడుకల్లో పాటలు కోకొల్లలుగా కనిపిస్తాయి. వధూవరులకు నలుగుపెట్టి, తలంటు పోయడానికి సన్నద్ధమవుతూ ముత్తైదువులు ఇలా పాడతారు.
"నలుగూకూ లేచి రారా రాజగోపాలుడా!
వేగమె రావయ్య వేణుగోపాలుడా!
వనజాక్షి వేగరావే/ వనితరో! నలుగుకిపుడు"॥
వధువరులను ముస్తాబు చేస్తూండగా అమ్మలక్కలు పాడే పాట మన తెలుగుసీమలో ఎంతో ప్రసిద్ధి పొందింది. అదేమిటంటే......
"రాముడు పెండ్లికొడుకాయెనే మన
సీతమ్మ పెండ్లికూతురాయెనే"

కాని ఇప్పుడు ఈ సందర్భం మారిపోయింది. ఈ పాటను నాదస్వరంవారు 'తలంబ్రాల' సందర్భంలో వాయిస్తున్నా కాలక్రమంలో ఈ పాట స్థానాన్ని "పిడికిట తలంబ్రాల" అనే అన్నమయ్య కీర్తన ఆక్రమించింది. ముస్తాబు పూర్తయ్యాక ఇద్దరినీ పీటలమీద కూర్చోబెట్టి పూలదండలు వేయిస్తారు. అప్పుడు "పూలు ముడిపించడం" అనే వేడుక చేసి ఇలా పాడతారు.

“వెదకీ పన్నీరు జల్లరే, గోపాలునికి
 ముత్యాల పీట వేయరే
 శ్రీరుక్మిణికి ॥వెదకి॥
 ఆహాహా! ఈ పెండ్లికొడుకు
 ఎంత చక్కనివాడమ్మా
 ఎంత చక్కనివాడమ్మా మన
 సుదతికి సరియగు జోడమ్మా
 ॥ఆహా”॥

ఈ రకంగా పెండ్లి వేడుకలన్నీ “పాటల తోటలే” కట్నాలు, దంపుళ్ళు, ఎదుర్కోళ్ళు, మంగళసూత్రధారణ, తలంబ్రాలు, వసంతం, బంతులాట, అలకపాన్పు, అప్పగింతలు, వియ్యాలవారి సరసాలు, మొదలైన ఎన్నో ముఖ్యసందర్భాలలో పాటల్ని రాసులుగా పోసి సంబరపడేవాళ్ళు. ఇవన్నీ కలిసి మన సంస్కృతిలో ఒక ప్రధాన భాగమైపోయాయి. పుట్టినరోజు అనగానే ప్రపంచవ్యాప్తంగా గుర్తుకువచ్చేది “హ్యాపీ బర్త్‌డే టు యూ” అనే పాట. అది ఏ భాషైనా కావచ్చు, పాటలో ఒదిగిపోవడమనేది మన భాషకున్న సజీవకళ. అన్ని కళాప్రక్రియలలో ప్రజలకు బాగా దగ్గరయ్యేది పాట మాత్రమే అన్న సంగతి పండితపామరులందరూ అంగీకరిస్తున్న విషయమే. అందుకే ఏ పండుగ వచ్చినా ఏదో పాటను వెంటబెట్టుకుని వస్తూనే ఉంటుంది. Happy new year అంటూ ఆంగ్ల సంవత్సరం ప్రవేశిస్తుంది. తరువాత సంక్రాంతి పండుగ……

“డూడూడూ బసవన్న మాకింత కూడు పెట్టన్నా
 ఏరువాకొచ్చింది ఏరువాకమ్మ
 కొండలన్నీ దాటి కోనల్లు దాటి
 ఏరువాకమ్మకు ఎర్రన్ని పూలు
 బసవన్న కొమ్ములకు పచ్చన్ని
 పూలు॥

అనే పాటతో గుబాళిస్తూ ప్రవేశిస్తుంది.

హోళీ హోళీరమ్మా హోళీ
చెమ్మకేళిర హోళీ”

అంటూ రంగురంగుల పరిహాసాలతో హోళీ పండుగ పలకరిస్తుంది. శివరాత్రి, ఉగాది, శ్రీరామనవమి, కృష్ణాష్టమి, వినాయకచవితి, దసరా, దీపావళి ఇలా అన్ని పండుగల్లోనూ హాస్యగీతాలు, సరదా పాటలు, దైవభక్తి గీతాలు ఏడాది పొడుగునా మనల్ని ఆనందపరుస్తూనే ఉంటాయి. ఇవే కాక…..

“ఎగరాలి ఎగరాలి మువ్వన్నె జెండా
దెసలందు చీకట్లు తొలగించు జెండా” ॥ అంటూ ఆగస్టు పదిహేను, జనవరి ఇరవయ్యారు సందర్భగీతాలు మనలో దేశభక్తి భావాలను పరుగులెత్తిస్తాయి. ఆధునిక కాలంలో మన చుట్టూ కొన్ని లక్షల కోట్ల పాటలు అల్లుకుని ఉన్నాయి. టి.వి. సినిమాలు సి.డిలు కంప్యూటర్ మొదలైన అనేక సాధనాలలో ప్రాచీన, నవీన గీతాలెన్నో మన చుట్టూ కొలువుతీరి ఉన్నాయి.

గృహప్రవేశం, చీర కట్టించడం, నిశ్చితార్థం, షష్టిపూర్తి, ప్రారంభోత్సవాలు, రజతోత్సవాలు, పదవీవిరమణలు, ప్రమోషన్లు, ట్రాన్స్‌ఫర్లు, దేవాలయ బ్రహ్మోత్సవాలు, పుస్తకావిష్కరణలు, బిరుదులు, పతకప్రధానాలు, విదేశగమనానికి వీడ్కోలు, స్వదేశాగమన స్వాగతాలు, వార్షికోత్సవాలు,

వారోత్సవాలు, దినోత్సవాలు, సంస్మరణసభలు ఇలా ఒకటేమిటి? సాధారణ మానవజీవితంలో తటస్థపడే అన్ని సందర్భాలలోనూ పాటకే ప్రాముఖ్యం ఉంటుంది. గంటసేపు మాట్లాడే ప్రసంగసారాంశాన్ని మూడు నిమిషాల పాటలో కుదించి పాడుకోవడం ఎంత సులభమో, కాలక్రమంలో అందరూ బాగా గుర్తించారు. మధ్యవయసువారికి వివాహం, ఉద్యోగం, కుటుంబ బాధ్యతలు, సామాజిక సేవాకృత్యాలు, పండుగలు మొదలైన సందర్భాలలో పాటల అవసరం చాలా పెరిగింది.

కూలి పనుల్లో అలసట తెలియకుండా ఉండేందుకు బృందంగా ఇలా పాడేవారు.
"జంబైలోలే జోతులంగరు
జోరీగుళ్ళా యీదీలోనూ
జోరూచేసి పలకరన్నా
మిద్దెమీద మిరపచెట్టు
నీళ్ళు లేక ఎండీపాయె"॥
అంతేగాదు,
మన కుటుంబసంబంధ బాంధవ్యాలలోనూ కొన్ని సరదా పాటలు కనిపిస్తాయి.
"మా బావ వచ్చాడు ఓయీ సెల్లెలా
నేనెల్లివత్తాను ఓయి సెల్లెలా॥
అబ్బి పోరా గడ్డికి నా
బాబు పోరా గడ్డికి
చిలకాముక్కూ కొడవాలిస్తే
గడ్డికి పోతానే అమ్మ గడ్డికి పోతానే॥
అత్తలేని కోడలుత్తమురాలు ఓయమ్మా!
కోడల్లేని అత్త గుణవంతురాలు ఆహు
కోడల కోడల కొడుకు పెళ్ళామా ఓలమ్మా
పచ్చిపాల మీద మీగడేదమ్మా? ఆఁహుఁ
వేడిపాలల్లోన వెన్న ఏదమ్మా? ఆఁహుఁ"
ఇలా బంధుత్వాల మధ్యన పాటలు వంతెనలై బాంధవ్యాలను పటిష్ఠపరుస్తూ ఉండడం పాటలకుండే ఒక గొప్ప శక్తి అని చెప్పవచ్చు.

వార్ధక్య సల్లాపం:
అనేక అనుభవాల సారాన్ని ఆకళింపు చేసుకుని, దానిలోని ఆదర్శగుణాలను తరువాతి తరానికి అందించాలన్న తపన సాధారణంగా మనిషికి ఐదుపదుల వయస్సు దాటాక ప్రారంభమవుతుంది. మానవజాతి అంతా ఒకటే అయినా స్వభావాలు మాత్రం రకరకాలుగా ఉంటాయి. కాబట్టి వ్యక్తులు తమతమ అభిరుచులకు తగినట్లు వార్ధక్యాన్ని వెళ్ళదీసే ప్రయత్నం చేస్తుంటారు. మేధాశక్తి అంతగా లేనివారైతే స్తబ్ధుగా, మౌనంగా, నిష్క్రియాపర్వతంతో కాలం గడుపుతూనే వినోదాలను, పాటలను ఆస్వాదించడానికి ఇష్టపడతారు.

అంతోఇంతో తెలివి ఉండి, ఆలోచన చేయగలిగినవారైతే సమయాన్ని సద్వినియోగం చేస్తూ, ప్రశాంతజీవితం కోసం ఆరాటపడుతూ ఉంటారు. గొప్ప మేథావులైతే తమ తరువాతి తరానికి అందించే ఫలవంతమైన ఆదర్శమార్గాన్ని నిర్మించడంలో తలమునకలై, విరామమెరుగక పరిశ్రమిస్తూ ఉంటారు. ఇన్ని వైవిధ్యాలున్నా మనిషికి సాధారణంగా పాటపై మక్కువ తగ్గకపోగా రానురాను మరింత పెరిగిపోతుంది కూడ. మనవలు, మనవరాళ్ళుతో హాయిగా ఆటపాటల్లో కాలం వెళ్ళబుచ్చే అమ్మమ్మలు, నాయనమ్మలు కమ్మని కంఠంతో జోలపాడి పిల్లల్ని నిద్రబుచ్చుతారు. కోడళ్ళకు పని తగ్గించి సంతోషపెడతారు. ఇలాగ.....వినండి.

"కస్తూరిరంగ రంగా నాయన్న
కావేటి రంగరంగా
శ్రీరంగ రంగ రంగా నినుబాసి
ఎట్లు నే మరచుందురా? ॥కస్తూ॥
కంసుణ్ణి సంహరింపా, సద్గురుడు
అవతారమెత్తినప్పుడు
దేవకీగర్భమునను కృష్ణావ
తారమై జన్మించెను ॥కస్తూ॥
గంగను ప్రార్థించెను, జలనిధుల
గంగ తానుప్పొంగెను
గంగనదిలో నప్పుడు దేవకీ
జలకంబులాడె తాను ॥కస్తూ" ॥

అప్పుడప్పుడు మనవలు, మనవరాళ్ళు తాతలమీద కొంటె పాటలు కట్టి పాడుతూ ఉంటే, ఆ తాతలు ముసిముసిగా నవ్వుకోవడం మన తెలుగుసీమలో సామాన్యంగా కనిపించే దృశ్యమే.
"తాతో పీతో ముంజికాయ మూతో
ఉల్లికోడు ఊతో, తాతోయి తాతా॥
పిల్లల ముద్దూముచ్చట్లు,"
చిలుకపలుకులు, నడవడికలు అన్నిటినీ చూస్తూ ఆనందం పొందగలిగే భాగ్యశాలురైన వయోవృద్ధుల సంఖ్య నేటికాలంలో చాలావరకు తగ్గిపోయింది. పిల్లల ఒక్కొక్క దశలో ఒక్కొక్క పండుగను జరుపుకుంటామని ఎంతో వేడుకగా చెప్పుకునే వృద్ధుల మనోభావాలెట్లా ఉంటాయో గమనిస్తే తెలుస్తుంది.
"ఉయ్యాల్లో ఊగితే ఊరంతా బోనాలు
బోరగిల బడితే బొబ్బట్లు చేయిస్తా
అడుగులేస్తు నడుస్తుంటె అరిసెల్లు చేయిస్తా
నడుందిప్పి ఆడుతుంటే నౌబోతును తినిపిస్తా
పప్పన్నం తింటుంటే పరమాన్నం చేయిస్తా
అమ్మా అని పలికితే
ఆవుపాలు తీపిజేస్త
రాగాలుదీస్తుంటే

రసగుల్లా చేయిస్తా
పలకతోటి బడికిబోతే
వహ్వా అని మురిసిపోతా"

ఇంత ముద్దూ, గారాబం చేసి పెంచిన పిల్లలు పెద్దై పెరిగి, తాతయ్యలను, అమ్మమ్మలను ఎలా ఆటపట్టిస్తున్నారో చూడండి.

"ముసలోడు మా తాత పసినిమ్మ పండే
వసపిట్ట మా అవ్వ దానిమ్మగింజే
ముసలోని గుండుమీద కూసుంది గువ్వ
ముసిముసిగ నవ్వింది బోసినోటి అవ్వ" ॥

ఇలాంటి పాటలు వింటూ నిజంగానే బోసినోటితో హాయిగా నవ్వుకుంటారు తాతయ్యలు, బామ్మలు. ముసలితనానికి అంతకంటె ఇంకేం కావాలి? " మా ఆయుస్సు కూడా పోసుకుని కలకాలం కళకళలాడుతూ బతకండిరా బాబూ!" అంటూ నిండుగా ఆశీర్వదిస్తారు.

ఈ పాటలన్నీ స్వచ్ఛమైన పల్లెప్రజల గుండెల్లోంచి దూసుకువచ్చినవే. ఎవరు రాశారో ఇదమిత్థంగా తెలియకపోవడమే వీటికున్న గొప్ప విలువ. తన పేరు కూడా చెప్పుకోకపోయే నిరాడంబర, నిర్వ్యామోహ గుణభూషితులైన పల్లెప్రజాకవులకు మన తెలుగుజాతి సదా ఋణపడి ఉంటుంది.

డా. ఎం. పురుషోత్తమాచార్య
అక్టోబర్ 2018 మిసిమి వారి సౌజన్యంతో

వ్యవసాయం జూదమా?

నా తోట ప్రక్కనే మూడెకరాల స్థలం ఉంది. దాంట్లో అన్నదమ్ములు పత్తి పండిస్తారు. వర్షాధార వ్యవసాయం. సంవత్సరానికి ఆరు నెలలు వ్యవసాయం. మిగతా సమయాల్లో ఇతరుల పొలాల్లో కూలికెళతారు. ఒకరోజు కబుర్ల మధ్య 'మంచి లాభాలొచ్చాయ్ సార్' అన్నారు. 'ఎంత?' అన్నాను. 'సంవత్సరానికి లక్షా ఇరవై వేలు' అన్నారు. 'ఇలా రండి' అంటూ, కూర్చోబెట్టి విత్తనం ఖర్చు, కూలీల ఖర్చు, మొదటిసారి, రెండవసారి పంటలకి మందు కొట్టడానికి చేసిన ఖర్చు , కోత ఖర్చు, తీసుకెళ్లి మార్కెట్‌కి వేసిన ఖర్చు .... ఇలా అన్ని ఖర్చుల్నీ కలిపితే మొత్తం రూ. 98 వేలుగా లెక్కతేలింది. వీరితో పాటు వారి భార్య, పిల్లలు కూడా అందులో కష్టపడ్డారు. అందరికీ కలిపి నెలసరి ఆదాయం తలో రెండు వేలు కూడా దాటలేదు. వారి దృష్టిలో ఖర్చును కలపలేదు. కేవలం ఆదాయం మీద దృష్టి సారించి, దానినే నమ్ముకుని అక్కడా ఇక్కడా అప్పు తెచ్చేవారు. అడిగితే 'ఆ డబ్బు వస్తుంది కదా' అనే మొండి ధైర్యం. 'కాదు, ఇంత లాభానికి సంవత్సరమంతా కష్టపడతారు. సీజన్ పంటల్నీ ఎందుకు పండించకూడదు' అన్నాను. వారి ముఖాల్లో ఆశ్చర్యం కొట్టొచ్చినట్లుగా కనపడింది. నాకు వెంటనే గుర్తుకొచ్చింది దేవనూరు మహాదేవ. ఒకసారి ఆయన ఎక్కడికో వెళుతూ ఉంటే మైసూర్ హైవే సర్కిల్ దగ్గర చిన్న గుంపొకటి నిలబడి ఉంది. 'ఎవరు వాళ్ళు' అని అన్నారు. ఎవరో 'కూలోళ్ళు' అని అన్నారు. అంతటితో వదలక ఆయన దగ్గరకెళ్ళి చూశారు. అప్పుడు తెలిసింది వారు కూలివాళ్ళు కాదు రైతులు అని. దేవనూరుగారికి పెద్ద షాక్. అన్నం పెట్టే రైతులే వేరేవారి దగ్గర గంజి అడుగుతున్నారే అని. నా ప్రక్క తోటలోని ఈ రైతు సోదరుల్ని చూసినప్పుడల్లా రైతులు కూలీగా మారుతున్న విషాదమూ, దేవనూరుగారి ఈ స్పందన ఒకేసారి గుర్తుకొస్తాయి.

ఈ రోజు వ్యవసాయం వాతావరణంతో చేసే జూదం కాదు; మధ్యవర్తులతో ఆడబడుతున్న గేమ్. ఇదీ ఒకరకమైన సినిమాలాంటిది. మంచి సినిమా తీయటం గొప్పతనం కాదు. సరైన టైమ్‌కి రిలీజ్ చేయటం గొప్పతనం. అలాగే మంచి పంట పండించటం గొప్పతనం కాదు. దాన్ని సరైన టైమ్‌కి మార్కెట్‌కి చేరవేయాలి. రైతు పంట పండించడమే నా పని అనుకొని హద్దులు గీసుకుని బ్రతుకుతామంటే కుదరదు. అతడిలో ఒక మార్కెటింగ్ మేనేజర్, అకౌంటెంట్, వాతావరణ నిపుణుడు కూడా ఉండాలి. ఇది నేటి అవసరం కూడ. పరిస్థితి ఎలా ఉందంటే .... రైతు కాకరకాయ పండిస్తే తెల్లవారు ఝామున నాలుగు గంటలకి లేచి, టెంపోలో లోడ్ పేర్చుకొని, ఫ్రెష్‌గా మార్కెట్‌కు తరలిస్తే రూ. 15/-ల ధరని రూ. 10/-లకు కూడా అడిగేవాడు లేడు. నిద్ర లేక అష్టకష్టాలతో తెచ్చే పంటకు వచ్చే ధర ఇంతేనా? ఇలా అయితే రైతు ఎవరికోసం, ఎందుకోసం పండించాలి? ఇలాంటి ప్రశ్నలు రైతులలో విత్తనంలా కాకుండా పెద్ద వృక్షంలా ఎదిగాయి. అందుకే ఈ రోజు పులి, సింహాల్లా వినాశపు అంచుల్లో ఉన్న జాతి ఏదైనా ఉందీ అంటే అది రైతు జాతి.

రైతో రక్షతి రక్షితః వారిని మనం రక్షిస్తే మనల్ని వారు రక్షిస్తారు. రాబోవు తరాలు దీన్ని అర్థం చేసుకోవాలి. మిగుల్చుకోవడం అంటే ఏమిటి? దీనికో ఆలోచన ఉంది. మీ ఊళ్ళో 500 ఇళ్ళుండే అపార్ట్‌మెంట్ ఉందనుకోండి. వాళ్ళు నిర్ణయిస్తే ఒక పల్లెనే దత్తత తీసుకోవచ్చు. అది ఎలాగో చెబుతాను. మీ ఇంట్లో పూలు, పాల ఖర్చును లెక్కవేస్తారే? అలాగే ఇది కూడా. మీ అపార్ట్‌మెంట్‌వాసుల రోజువారీ అవసరాల్ని లెక్కవేసి చూసి ఒక పల్లెలో పండించే పంటల్ని గమనించండి. వాటిలో మీకు కావలసినవాటికి ఒప్పందం చేసుకోండి. ఇంత డబ్బులిస్తాం. మాకు సరఫరా చెయ్యండని చెప్పండి. అప్పుడు లాభం రైతుకే.

ఒక నిశ్చితమైన ఆదాయం సిద్ధమవుతుంది. దళారీల భయం ఉండదు. బెంగుళూరులో వేలకొద్దీ అపార్ట్‌మెంట్స్ ఉన్నాయి కదూ? అలాగైతే ఎన్ని పల్లెల్ని దత్తత తీసుకోవచ్చు లెక్కవేయండి.

వ్యవసాయం అనేది జీవించే క్రమం. దాన్ని కమర్షియల్‌గా ఎందుకు చూస్తారు? ఇలా చూడటం మొదలైన తర్వాతే ఒత్తిళ్లు ఎక్కువయ్యాయి; మాఫియాలు పుట్టుకొచ్చాయి. రైతు పండించింది చాలు మనకు. ఆవును తీసుకోండి. ఆవు ఏమైనా పాలిచ్చే యంత్రమా? మీరు జిమ్‌కెళ్లాలి, ఆరోగ్యంగా ఉండాలి అని రోజుకు 4 లీ. పాలు తాగడం మొదలుపెడితే ఆ తప్పెవరిది? పల్లెటూళ్ళలో పాలను దేనికి వాడతారు చెప్పండి? పెరుగు, మజ్జిగ. వాటికోసం కొంచెం తోడువేస్తారు. తర్వాత పండుగలలో కొంచెం ఎక్కువ వాడతారు అంతేకదా! కానీ మనం? అడ్డూ అదుపూ లేకుండా వాడటంవల్లనే ఉన్న ఆవుల నుంచే ఎక్కువ పాలు సేకరిస్తున్నాము.

ఇంతేకాదు రైతుకు అంతర్గతమైన, బహిర్గతమైన ఒత్తిళ్లు ఎక్కువ. అప్పుల ఒత్తిడి, భార్యను హాస్పటల్‌లో చేర్పించాలని ఒత్తిడి, పిల్లల్ని చదివించాలని ఒత్తిడి, వారి కొడుకుని సిటీలో చదివిస్తున్నారు- నా కొడుకుని అక్కడే చదివించాలి- లేకపోతే జీవితంలో ముందుకు వెళ్ళలేడు అనే ఒత్తిడి. ఇదంతా ఎవరు చెప్పారు వీరికీ? మనకు మనమే సృష్టించుకున్నవి. ఊరికే అలా చూడండి. ఈ రైతు జాతికి సమాజంలో ఏమైనా ఆవగింజంత గౌరవముందా అని. మా నాన్న రైతు అని గుండెల మీద చేయివేసి చెప్పగలరా? లేదు. మనం ఎవరూ రైతుకి విలువ ఇవ్వటంలేదు, ఆదరించటంలేదు. అందుకే అతడికి ఆత్మగౌరవం లేదు. రైతు కొడుకు రైతు కావడంలేదు. తెలుసా? 'అరె, అదేమైనా గొప్పా? డాక్టర్ కొడుకు, ఇంజనీర్ కొడుకులా....' అని అనవచ్చు మీరు. నిజం. ఆ ఉద్యోగానికి ఇతరుల్ని ఆకర్షించే శక్తి ఉంది. కానీ వ్యవసాయానికి అది లేదు. యజమానికి ఇంట్లో గౌరవం లేనప్పుడు పొరుగువారు ఇవ్వగలరా? వ్యవసాయం కూడా అలానే.

'రైతు' అంటే ఐదేళ్లకొకసారి ఓటువేసే మిషన్. నాన్న తోటలో పనిచేయటం వదలి ఎక్కడో మైదానంలో పిచ్చి మూర్ఖుల ఉపన్యాసానికి చప్పట్లు కొడుతుంటే కొడుక్కు ఏమనిపిస్తుంది? అందుకే కరువు రాజకీయానికి రైతుల్ని సరఫరా చేసే యంత్రాంగం అయింది. ఈ రోజు కంటికి కనిపించే లోకల్ రౌడీలు లేరు; ఆ స్థానంలో కంపెనీలే వచ్చాయి. ఎంతో మంది రైతుల బిడ్డలు ట్యాక్సీ డ్రైవర్లు, సేల్స్‌రెప్రెజెంటేటివ్‌లయ్యారు. ఒకడు వేరొక ఇంటికి విషం అమ్ముతుంటే, అతడి ఇంటికి మరో వ్యక్తి విషం అమ్ముతున్నాడు. అన్నం పండించే చేతులు విషం అమ్మటానికి నిలబడ్డాయి అంటే ఎలాంటి దుస్థితి మనది. కమర్షియల్ అంటే ఇది. ఈ మాఫియాలతో రైతుకి లాభం ఏముంది చెప్పండి?

అలాఅని మాదేమీ వ్యవసాయ కుటుంబం కాదు. మా పెదనాన్నగారికి ఎనిమిది ఎకరాల భూమి ఉండేది. అమ్మ వాళ్ళ ఊరు బెటగేరి. నాన్నది మంగుళూరు. సెలవులకు మంగుళూరు వెళ్ళేవాళ్ళం. అక్కడ వర్షం సొబగును బాగా ఆస్వాదించేవాళ్లం. బెటగేరికి వెళ్లినప్పుడు మిషన్ కాంపౌండ్‌లో ఇల్లు; వ్యవసాయం లేదు. పిన్ని కూడా అక్కడే ఉన్నందువల్ల అప్పుడప్పుడు వెళ్ళేవాళ్ళం. ఇది తప్ప నాకూ వ్యవసాయానికీ పెద్ద సంబంధం ఉండేది కాదు. కాని ప్రేమ ఉండేది. చెట్టు, చేమ, ప్రకృతి అంటే ఆశ్చర్యం కలిగేది. నటుడైన తరువాత, షూటింగ్‌లో అదీ ఇదీ అంటూ రోజులోని 24 గంటలూ బిజీ అయ్యాను. భూమి, ఆకాశం చూస్తూ బ్రతకటం మానేసి వాచ్ చేస్తూ బ్రతికే పరిస్థితి వచ్చింది. దేశ, విదేశాలూ, ఊరూ, వాడలన్నీ చుట్టాను. పేరొచ్చింది, డబ్బొచ్చింది. అంతా అయిపోయింది. 'ప్రకాష్... తరువాత ఏమిటోయ్?'

మనసు అడిగితే నా దగ్గర జవాబు లేదు. జీవితం ఎందుకో డెడ్ ఎండ్‌లో నిలబడినట్లుగా అనిపించసాగింది.

మొక్కలతో మాట్లాడాలి. అది ఎలాగో నాకు తెలియదు. ఒకసారి మైసూరు మిత్రుడు జన్ని 'సుభాష్ పాళేకార్ వచ్చారు. ఉదయం వెళ్ళిపోతారు' అన్నాడు. ఆయన ఇంటి ముందుకెళ్ళి నిలబడ్డా. 'దేవనూరు మహాదేవగారి బనవాసి తోట చూడటానికి వెళుతున్నాను, వస్తారా' అన్నారు పాళేకార్. అక్కడికెళ్ళి చూస్తే పాళేకార్, దేవనూర్ ఇద్దరూ భూమితో, మొక్కలతో మాట్లాడుతూ ఉన్నారు. అచ్చం సాధువుల్లా. వీరి పద్ధతి బాగా నచ్చింది. నేను ఫుకోవోకని చదివాను. వీరు మరేదే మంచికే చెబుతున్నారని అనిపించింది. దేశీయ ఆవు, దాన్ని సాకే విధానం, పంటలు పండించే విధానం, సమస్యలకి పరిహారం – ఇవన్నీ వేరేలా ఉన్నాయనిపించి నేను వాటిని అలవర్చుకున్నాను. ఇప్పుడు నా తోటలో 42 గోవులతో గోశాల ఉంది. పేడ, గోమూత్రాలతో ఏవిధమైన రసాయనాలని వాడకుండా వ్యవసాయజీవితం ప్రారంభించాను. ఆవులు పేడ వేసినప్పుడు, మెల్లగా తీసి చూస్తే నేలకే కళ వచ్చినట్లు... ఎంత గొప్ప ప్రపంచం తెలుసా? దాంట్లో ఎలాంటి జీవులుంటాయో తెలుసా?

తోటలో మామిడి ఉంది. పనస ఉంది, బొప్పాయి.... అన్ని మొక్కలకూ 10–20 ఏళ్ళ వయసు. నానా రకాల పూలు ఉన్నాయి. ఎనిమిది రకాల పచ్చిమిరపకాయలు కూడా. నేను వంట చేస్తూ చేస్తూ తోట నుండి కరివేపాకుని తుంచి చారులో వేస్తాను. ఫ్రెష్ కొత్తిమీర నాదగ్గరే ఉంది. క్యారెట్, మునగ, వంకాయలకి కొదవే లేదు. ఇలా అన్ని రకాల కూరగాయలు నా కళ్ళముందే ఉన్నాయి. ఇంట్లో కరెంట్ లేదు, సోలార్ వేయించాను. ఇంటి మీద నీళ్ళ ట్యాంక్ ఉంది. గ్రావిటేషన్ పవర్‌తో నీళ్లొస్తాయి. చిక్కుడుకాయ వేస్తే భూమికి నైట్రోజెన్ దొరుకుతుందని తెలిసింది. అదీ చేశాను. పెద్ద గుంత తవ్వాను. వాన నీటిని భూమి తాగడం మొదలు పెట్టింది. రాలిపోయిన ఒక ఆకు ఒక్క రూపాయితో సమానం అని తోటలోని ఆకులను బయటికి పోకుండా చేసినందువల్ల ఎరువు దొరికింది. చూస్తూ చూస్తూనే మొక్కలు పెరిగి చెట్లయ్యాయి. పక్షులు గూళ్లుకట్టి ఉదయం, సాయంత్రం సంగీత కచేరీలు మొదలు పెట్టాయి. వీవింగ్ బర్డ్ వచ్చి 'నీ మీద నమ్మకం ఉంది. అందుకే నీ తోటలో ఇల్లు కడుతున్నాను.' అంటూ గూడుకట్టి నమ్మకం కలిగించింది. పువ్వు కాయగా మారటం, కాయ పండుగా మారే విధానం ఉందే, దీన్ని మనకు అర్థం చేయించేది ప్రకృతి. జీవితపు వేగాన్ని తగ్గించేది ప్రకృతి. ప్రకృతి చాలా కిలాడి. అది మీకు ఎంత కావాలో అంతే ఇస్తుంది. కాస్త ఉండనీ అని మీ ఆశకి ఇంకొంచెం ఇస్తుంది కానీ దురాశను మాత్రం ఇవ్వదు. దీన్ని మనం తెలుసుకొని ఉండాల్సింది; నేర్చుకొని ఉండాల్సింది. ఇంతేకాదు, చాలా చోట్ల నుండి మొక్కల్ని తెచ్చిపెట్టాను. తర్వాత మూడేళ్లకి అడవిగా మారుతుంది; పక్షులు వస్తాయి; ఆ బంధువులకోసం ఎదురు చూడటం గొప్ప కన్నుల పండుగ.

పల్లెల్లో వీధులుపట్టి తిరుగుతున్నప్పుడు 8–10 మంది అనాథ వృద్ధులు కనిపించారు. వారు ఇంటి నుండి బయటికి రావటానికి ఇష్టపడటంలేదు. కొంతమందికి పిల్లలు లేరు. ఉన్న పిల్లలు పల్లె విడిచి వెళ్ళిపోయారు. ఏం చేయటం? స్కూల్‌కి మధ్యాహ్నం భోజనం వచ్చేది. పల్లె జనాలకి తాము తినేదాంట్లో ఒక పిడికెడు బియ్యం మధ్యాహ్న భోజనానికి ఇవ్వమని అడిగాను. కొంతమందైతే నూనె, కూరగాయలు ఇవ్వడానికి ముందుకొచ్చారు. మధ్యాహ్నం భోజనంతో అనాథల ఆకలి సమస్య తీరిపోయింది. పల్లెలోని ఒక చిన్న స్థలంలో షీట్స్ వేసి కుర్చీలు వేసిచ్చాను. కాసిన్ని దినపత్రికలు వచ్చి కూర్చున్నాయి. వృద్ధుల జీవితంలో వెలుగొచ్చింది.

ఇవన్నీ చేయటం మొదలుపెడుతున్నకొద్దీ నేల మీద బతుకుతున్నాను అనే భావం కలగసాగింది. అలా అని పేరొచ్చిన తర్వాత పల్లె జనాలకి భిక్షం ఇస్తున్నానని కాదు. ప్రభుత్వం నుండి వారికి రావలసిన సౌకర్యాలకు నేను వారధి అవుతున్నాను అంతే. జీవితపు సార్థకత దొరికేది ఇక్కడేకదా! కొంత ఎత్తు ఎదిగిన తర్వాత సమాజ పరంగా మారాలి! లేకపోతే అంతా ఉండి కూడా సంతలో ఒంటరివారమనే భావం కలుగుతుంది.

వ్యక్తిని కొలవాల్సింది అతడు ఎదిగిన ఎత్తులో కాదు. అతడు ఎదిగిన ఎత్తుకి ఎంతమందిని తనతోపాటు తీసుకెళ్ళాడు? ఎంతమందిని ప్రభావితం చేశాడు? ఎంతవరకు తను సంపాదించినదాన్ని సమాజం కోసం ఖర్చు చేశాడు అనే అంశాలతో పరిగణించాలి. ఇదంతా నేర్పింది మట్టి; దానితోపాటు మానవసంబంధం.

– ప్రకాష్ రాజ్
డిసెంబర్ 2018 మిసిమి వారి సౌజన్యంతో

సైకిలు

నేను చదువుతున్నప్పుడు – అంటే, దాదాపు 80 ఏళ్ళక్రితం – క్లాసులో మాస్టారు చెప్పారు: "అందరూ సైకిలు తొక్కడం, నీటిలో ఈత కొట్టడం కచ్చితంగా నేర్చుకోవాలి. జీవితంలో వాటి అవసరం తప్పకుండా వస్తుంది" అని. అవి తొందరగా ఎక్కడికైనా వెళ్ళాలంటే సైకిలు మీద వెళితే పని తొందరగా అయిపోతుంది. ఎక్కువ దూరం వెళ్ళాలంటే సైకిలు. అది సామాన్యుడి వాహనం. దాన్నే 'బైసికిల్' అని కూడా అనేవారు. నాకు పన్నెండేళ్లు వచ్చాయి. "ఇక లాభంలేదు, సైకిలు నేర్చుకోవాల్సిందే" అని, మిత్రుడు విశ్వనాథాన్ని పట్టుకున్నాను. వాడిది మేము ఉంటున్న శ్రీకాకుళానికి 10 మైళ్ల దూరంలో ఉన్న చెలమాం అనే గ్రామం. ఆ పదిమైళ్ళూ అరగంటలో సైకిలు మీద వెళ్ళిపోతాను – అని చెప్పేవాడు. వాడు నాకు గురువు. సైకిలు అద్దెకి ఇచ్చేవారు. గంటకి రెండణాలు. తెలిసిన మనుషులకే సైకిలు అద్దెకిస్తారు. తెలిసిన వాడి ద్వారా సైకిలు తీసుకొని, స్కూలు గ్రౌండులో సైకిలు తొక్కడం అభ్యసించాను. విశ్వనాథం సైకిలు ఎక్కడం, సీటు మీద కూర్చోవడం చెప్పాడు. వాడు వెనకాల కారియర్ పట్టుకుని తొక్కమన్నాడు. మరీ పొట్టివాడినేం కాదు కనుక, పెడల్స్ అందాయి. "నీకేం భయం లేదు. హేండిల్ బార్ రెండు చేతులతో పట్టుకో. పెడల్ తొక్కు" అన్నాడు. మూడు తొక్కులు తొక్కానో లేదో, పడ్డాను. రెండు చక్రాలు గనక బాలెన్స్ చేసుకోవాలి. "పర్వాలేదురా. మొదట్లో ప్రతివాడూ పడిపోవలసిందే. లే మళ్ళీ కూర్చో" అని కూర్చో బెట్టాడు. అలా అలా బాలెన్స్ చేసుకుంటూ వెళ్తున్నా. విశ్వనాథం వెనకాల పరుగెత్తుతున్నాడు – కారియర్ పట్టుకుని. వాడికి నామీద విశ్వాసం ప్రబలింది కాబోలు "కొంచెం జోరుగా తొక్కు" అన్నాడు. తొక్కాను వాడు చేతులు తీసేశాడు. అంతే! పడ్డాను. అక్కడున్న రాళ్ళవల్లా మోకాళ్ళు, మోచేతులూ చెక్కుకు పోయినాయి. రక్తం. అలా శరీరాన్ని ఈడ్చుకుంటూ ఇంటికి వెళ్తే – దూర్వాసుడిలాంటి తండ్రి అగ్నిలో ఆజ్యం పోసినట్టు తిట్టి – "సైకిలూ వద్దు ఏం వొద్దు. నోర్మూసుకుని కూర్చో. రేపట్నుంచి స్కూలుకి ఎగ నామం పెట్టి సావు" అన్నాడు. సైకిలు దెబ్బలకి ఆ మందులూ ఈ మందులూ వేసి, పూసి చికిత్స చేసేసరికి, వారం పట్టింది. "సైకిలుకి సైసై అనేశాను. నా పదమూడో ఏట మా తండ్రిగారు కాలధర్మం చెందారు. మా అన్నయ్య దగ్గర సైకిలుంది. ఎవ్వడికీ ఇవ్వడు. వాడికి తెలియకుండా సైకిలు తస్కరించి, మళ్ళీ నేర్చుకున్నాను. వచ్చింది. ఎక్కడికి వెళ్ళాలన్నా నడకే కదా అని పోరు పెట్టి, మా అమ్మ చేత నాకో సైకిలు కొనిపించాను. రెండో చేతిది. సెకెండ్ హేండ్ సైకిలన్నమాట. 30 రూపాయలయింది. బెల్లు, కిరసనాయిలు దీపం (దారి చూపించడానికి రాత్రి) నిదానంగా కొన్నాను. మా అన్నయ్యది హెర్కులెస్. నాది ఫిలిప్స్. హెర్కులెస్ సామాన్యుల బండి. అయిర్ అని ఇంకో కంపెనీ సైకిలు వచ్చింది. అన్నింటికంటే– రోల్స్‌రాయిస్ – రాలీ. అది ఖరీదు. శ్రీమంతుల సైకిలన్నమాట. దానికి డైనమో, లైటూ ఉండేవి. అప్పట్లో రాత్రి తొక్కే సైకిలుకి దీపం లేక పోతే, పోలీసులు పట్టుకొనేవారు. బ్రేకులు, బెల్లూ అడిగేవారు కాదు. అప్పట్లో సైకిలు షాపులు చాలా ఉండేవి. అమ్మకాలు, రిపేర్లూ వాళ్ళే.

నేను 1948లో మద్రాసు పారిపోయి పాండీ బజార్లో నిలబడి ఉండగా, అక్కినేని నాగేశ్వరరావు రాలీ సైకిలు మీద వచ్చారు. ఇంట్లో ఫోను లేదు కాబోలు, గీతా హొటల్లో ఫోను మాట్లాడి, రాలీ ఎక్కి – గుర్రం మీదవెళ్ళిన రాకుమారుడిలా వెళ్ళిపోయారు. కంపెనీ పేరు తెలియని డొక్కు సైకిలు తొక్కుతున్న రేలంగిని చూశాను. చాలా మంది చిన్న నటులు పాదచారులే.

1957లో నేను సహాయ దర్శకుడి ఉద్యోగంలో ఉన్నప్పుడు– పాండీ బజార్లో నిలబడితే, డి.వి. నరసరాజు, మిక్కిలినేని, రాజనాల మొదలైన ప్రముఖులు సైకిళ్ల మీద వచ్చేవారు. మద్రాసులో సైకిలు అద్దెకి తీసుకుని సెకెండ్ షో సినిమాలకి వెళ్ళేవాళ్ళం, నేనూ పొట్టి ప్రసాదూ. రాత్రి సైకిలు అద్దె తక్కువ. చిన్నతనంలో నా సొంత సైకిల్ని ప్రాణంలా చూసుకునే వాడిని. పొద్దున్న లేస్తూనే సైకిలు శుభ్రంగా తుడవడం, గాలి చూసుకోవడం పని. గాలి తగ్గితే సైకిలు షాపులో పంపు కొట్టేవాడు. కొందరి దగ్గర సొంత గాలి పంపులు ఉండేవి. నాలుగైదు రోజులకి చక్రాలకి పంచర్లు పడేవి. కారుకి ఉన్నట్టు ఎక్స్ట్రా టైర్ ఉండదు కదా. సైకిల్ షాపు వరకూ నెట్టుకుంటూ వెళ్ళి పంచర్ వేయించుకోవాలి. ఇవాళ ఇన్ని రకాల వాహనాలు, పెద్ద పెద్ద కార్లూ వచ్చినా సైకిలు ఇంకా తిరుగుతూనే ఉంది. పిల్లల సైజు సైకిళ్ళు, స్త్రీలకి – లంగా అడ్డం పడకుండా ఉండే సైకిళ్ళూ వచ్చాయి. “వాతావారణం పరిశుద్ధంగా ఉండాలన్నా, కాలుష్యం లేకుండా ఉండాలన్నా సైకిలే వాడండి” అని చెబుతున్నారు పెద్దలు. అప్పుడప్పుడు సైకిల్ యాత్రలుంటాయి. సైకిలుకి పెట్రోలు, డీజిల్ బాధ లేదు. లైసెన్స్ అక్కర్లేదు. నెంబర్ ప్లేటు అక్కర్లేదు. జాగ్రత్తగా రోడ్డుమీద పక్కగా నడుపుకుంటూ వెళ్ళడమే. విదేశాలల్లో సైకిల్ ట్రాక్స్ అని విడిగా ఉంటాయి రోడ్ల మీద. వాళ్ళు క్షేమంగా వాళ్ళ దార్లో వెళతారు. సైకిలు ఎంత గొప్పదంటే ఇవాళ ఒక రాజకీయ పార్టీకి ఎన్నికల చిహ్నం.

చిన్న విశేషం సైకిల్ కథ:

మునిస్వామి నాయుడుగారనీ, సినిమాల సంగీత శాఖలో 1940 నుంచి ఉండేవారు. నాటకాలకు హార్మోనీ వాయించేవారు. సినిమాల్లోని పద్యాలకు రాగాలు కల్పించి పాడించేవారు. పద్యాల బాణీ పలికించడంలో దిట్ట. కొన్ని సినిమాలకు సంగీతం కూడా చేశారు. 1963లో వచ్చిన 'నర్తనశాల' సినిమాకి నేను దర్శకత్వశాఖలో పనిచేశాను. అందులో ఉన్న పద్యాలు నేటికి వినిపిస్తూనే ఉంటాయి. ఘంటసాల పాడిన పద్యాన్ని మునిస్వామిగారే మలిచారు. అప్పట్నుంచి ఆయన నాకు పరిచయం. ఆయనకి సైకిలు ఉండేది. దాని మీదనే తిరిగేవారు ఎంత దూరమైనా. ఒకసారి రోడ్డు పక్కన సైకిలు ఆపి, చైను సర్దుకుంటూ ఉండగా చూశాను. చాలా పాత సైకిలు. "ఏమిటి మాస్టారు.... ఈ సైకిలు వేసుకుని తిరుగుతున్నారు. ఇంకా?" అన్నాను. అమ్మమ్మ...1932 లో కొన్నాను. ఆనాటి నుంచి ఇదే సైకిలు! దీన్ని విడిచి పెట్టను. అన్నారు. నేను అన్నాను. నాయుడు గారు! ఒకమాట. 1932 అంటే ఇప్పటికి 32 ఏళ్ళు దాటి పోయింది. ఆలోగా ఎన్నో రిపేర్లు చేయించి ఉంటారు. అవును... "పార్టులు మార్చే ఉంటారు. చక్రాలు మార్చారు. హాండిల్ బార్ మార్చారు. చైన్లు మార్చారు. ఆ లెక్కలో మీరు కొన్నప్పుడు సైకిలుకి ఉన్న ఏ ఒక్క పార్టయినా ఇప్పుడు ఉందా?" – లేదు. "ఐనా ఇది 1932 లో కొన్న సైకిలే– అంటారు. న్యాయంగా చూస్తే అదే సైకిలు ఎలా అవుతుంది నాయుడు గారూ?" నాయుడుగారు ఆలోచనలో పడ్డారు. అదీ సైకిల్ కథ.

– రావి కొండలరావు

జనవరి 2019 మిసిమి వారి సౌజన్యంతో

మేఘం

చల్లని ఓ మేఘం
మెల్లగ వచ్చెను నా కోసం
నీవే ప్రపంచానికి ఆధారం
సుఖసంతోషాలకు ఆరంభం
ఆకాశాన హరివిల్లు విరిసే
చిన్నారులలో చిరునవ్వు విరిసే
ఈ వర్షపు జల్లులు కలిగించెను ఆనందం
మేఘాల శబ్దంతో రైతుకి కలిగెను సంతోషం
అందుకే నువ్వంటే నాకిష్టం

టి. సాయిమోహిత్,
9వ తరగతి ఐరిసెన్ 3100

బంగారు భూమి

భారత భూమి ఇదే నా బంగారు భూమి
వృక్ష జాతులతో పుష్ప జాతులతో నిండిన అందమైన భూమి
నదులు, వాగుల సోయగాలకు నిలయమైన భూమి
ఎందరో మహానుభావులకు జన్మనిచ్చిన భూమి
వేదాలు పుట్టిన భూమి
కోయిలల రాగాలతో ఆప్యాయంగా పలకరిస్తున్న భూమి
ఇదే ఇదే నా భారత భూమి ఇదే నా బంగారు భూమి

యన్. ఐశ్వర్య,
8వ తరగతి ఐరిసెస్ 3562

కలము

ఎవరైనా వ్రాయాలంటే కలము తప్పదు
కలము లేకుండా చదువు సాగదు
ముఖ్యమైన వస్తువుగా నిలుస్తావు
రకరకాల రంగుల్లో ఉంటావు
చిన్న పిల్లలను మురిపిస్తావు
బహుమతి రూపంలో అందుతావు
మనసులోని భావాలను బయట పెడతావు
కత్తి కంటే కలం గొప్పదనే నానుడి సాధించావు

పి. లక్ష్మీరేణుక,
6వ తరగతి సన్‌ఫ్లవర్ 2881

శాంతి

శాంతి..... ఓశాంతి....!
ఎక్కడమ్మా నువ్వు?
మాట వరసుకైనా కనిపించవేవమ్మా?
ఎక్కడమ్మా నీ జాడ...?
ఎందుకమ్మా అలక...?
ఏమిటమ్మా ఈ దారుణం...?
నువ్వులేని ఈ లోకం
తల్లి లేని బిడ్డ వంటిది....
కరుణించి మమ్ములను కాపాడమ్మా!
శాంతి..... ఓశాంతి....!

వి. బిందు భార్గవి,
7వ తరగతి ఐరిసెస్ 3972

మబ్బుల్లారా

రారండోయ్! నల్లని మబ్బుల్లారా!
చూడండోయ్ చల్లగా మమ్మల్ని
పలకరించండోయ్ పంటపొలాల్ని
ఆనందింప చేయాలో రైతుల్ని
నిండాలోయ్ ధాన్యరాశులు
విరియాలోయ్ ఆనందాల హరివిల్లు
రారండోయ్! నల్లని మబ్బుల్లారా!

యల్. దేదీప్య,
7వ తరగతి ఐరిసెస్ 2719

ఆదర్శం

ఉవ్వెత్తున లేచిపడే కెరటాలు నాకు ఆదర్శం
అహింసా మార్గంలో పోరాడిన జాతిపిత నాకు ఆదర్శం
మమతల తల్లి మదర్ థెరిస్సా నాకు ఆదర్శం
అంతరిక్షమునకు ఎగిరిన కల్పనా చావ్లా నాకు ఆదర్శం
కరిగిపోతూ వెలుగునిస్తున్న దీపం నాకు ఆదర్శం
విద్యాబుద్ధులు నేర్పే ఉత్తమ గురువులు నాకు ఆదర్శం
రాత్రనక పగలనక పనిచేస్తూ సోమరితనమే వద్దని
చెప్పే రైతన్న నాకు ఆదర్శం
నా పేరులోని మంచిని అందరికీ పంచాలంటూ
కోరే నా తల్లిదండ్రులు నాకు ఆదర్శం

యమ్. ఉదయని రెడ్డి,
8వ తరగతి ఐరిసెస్ 4364

కల

కల... ఓ అందమైన కల
ప్రతి కలకు ఓ ఆకారాన్ని ఇద్దాం
ఆ ఆకారం మనకి ఎలా కనిపించాలంటే
ఒక ఆశయంగా కనిపించాలి
ఆ ఆశయం ఎలా ఉండాలంటే
ఆకాశపుటంచులను తాకాలి
అందుకే కందాం కలలు

కె.శ్రీ సాయిజాహ్నవి,
8వ తరగతి ఐరిసెస్ 3635

రైతు

మన దేశానికి వెన్నెముక రైతు. మనకు ముఖ్యమైన మనిషి ఇతడే. దినమంతా కష్టపడి, తాను తినకున్నా ఇతరుల సంపదలకు అసూయచెందక, తన ఆశలను, ఆలోచనలను, ఊహలను పంటలను పండించడానికే ఉపయోగిస్తాడు. ఒక రైతు కుటుంబంలో పుట్టి, పెరగిన వాళ్ళు ఎంతో అదృష్టవంతులు. వ్యవసాయం అంటే కష్ట, సుఖాలు పంచుకొని బ్రతుకుతున్న జీవితం. అతని జీవితం వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ప్రకృతి వైపరిత్యాల వల్ల రైతులకు సరియైన ఆదాయం లేక ఎంతో బాధ పడుతూ పల్లె విడిచి పట్టణాలకు పోతున్నారు. అందుకే పెద్దయ్యాక వీరికి సహాయపడేలా ఉండాలని కోరుకుంటున్నాను.

యమ్. ఇందుమతి,
6వ తరగతి ఐరిసెస్ 3517

ఏమైపోతున్నాయ్ ఏమైపోతున్నాయ్

ఏమైపోతున్నాయ్ ఏమైపోతున్నాయ్
వాగులు, వంకలు ఏమైపోతున్నాయ్
చెట్లు చేమలు ఏమైపోతున్నాయ్
పక్షుల అరుపులు, పశువుల రంకెలు ఏమైపోతున్నాయ్
ఉమ్మడి కుటుంబాలు ఏమైపోతున్నాయ్
అభివృద్ధి చెందిన మానవుడు
ఆకాశాన్ని అందుకున్న మానవుడు
ప్రకృతికి మసిపూసి భవిష్యత్తును అంధకారం చేసెను
స్వార్థాన్ని వదిలి పరహితం కోరి
పాటుపడాలోయ్ సమాజం కోసం
ఎదురులేదోయ్ మీకు ఎదురులేదు

కె. అక్షయ,
8వ తరగతి డెఫోడిల్స్ 3096

ABRAHAM LINCOLN'S LETTER TO HIS SON'S TEACHER

My son starts school today. It is all going to be strange and new to him for a while and I wish you would treat him gently. It is an adventure that might take him across continents. All adventures that probably include wars, tragedy and sorrow. To live this life will require faith, love and courage.

So dear Teacher, will you please take him by his hand and teach him things he will have to know, teaching him – but gently, if you can, teach him that for every enemy, there is a friend. He will have to know that all men are not just, that all men are not true. But teach him also that for every scoundrel there is a hero, that for every crooked politician, there is a dedicated leader.

Teach him if you can that 10 cents earned is of far more value than a dollar found. In school, teacher, it is far more honorable to fail than to cheat. Teach him to learn how to gracefully lose, and enjoy winning when he does win.

Teach him to be gentle with gentle people, tough with tough people. Steer him away from envy if you can and teach him the secret of quiet laughter. Teach him if you can – how to laugh when he is sad, teach him there is no shame in tears. Teach him there can be glory in failure and despair in success. Teach him to scoff at cynics.

Teach him if you can the wonders of books, but also give time to ponder the extreme mystery of birds in the sky, bees in the sun and flowers on a green hill. Teach him to have faith in his own ideas, even if every one tell him they are wrong.

Try to give my son the strength not to follow the crowd when everyone else is doing it. Teach him to listen to every one, but teach him also to filter all that he hears on a screen of truth and take only the good that comes through.

Teach him to sell his talents and brains to the highest bidder but never to put a price tag on his heart and soul. Let him have the courage to be impatient, let him have the patience to be brave. Teach him to have sublime faith in himself, because then he will always have sublime faith in mankind, in God.

This is the order, teacher but see what best you can do. He is such a nice little boy and he is my son.

MALALA YOUSAFZAI'S
NOBEL SPEECH IN OSLO, NORWAY

Your Majesties, distinguished members of the Norwegian Nobel Committee, dear sisters and brothers, today is a day of great happiness for me. I am humbled that the Nobel Committee has selected me for this precious award. Thank you to everyone for your continued support and love. I am grateful for the letters and cards that I still receive from all around the world. Reading your kind and encouraging words strengthens and inspires me.

I would like to thank my parents for their unconditional love. Thank you to my father for not clipping my wings and for letting me fly. Thank you to my mother for inspiring me to be patient and to always speak the truth- which we strongly believe is the real message of Islam.

I am very proud to be the first Pashtun, the first Pakistani, and the first young person to receive this award. I am pretty certain that I am also the first recipient of the Nobel Peace Prize who still fights with her younger brothers. I want there to be peace everywhere, but my brothers and I are still working on that.

I am also honoured to receive this award together with Kailash Satyarthi, who has been a champion of children's rights for a long time. Twice as long, in fact, than I have been alive. I am also glad that we can stand together and show the world that an Indian and a Pakistani can be united in peace and together work for children's rights.

Dear brothers and sisters, I was named after the inspirational Pashtun Joan of Arc, Malalai of Maiwand. The word Malala means "grief stricken", "sad", but in order to lend some happiness to it, my grandfather would always call me Malala - The happiest girl in this world and today I am very happy that we are standing together for an important cause. This award is not just for me. It is for those forgotten children who want education. It is for those frightened children who want peace. It is for those voiceless children who want change.

I am here to stand up for their rights, raise their voice ... it is not time to pity them. It is time to take action so it becomes the last time that we see a child deprived of education. I have found that people describe me in many different ways. Some people call me the girl who was shot by the Taliban. And some, the girl who fought for her rights. Some people, call me a "Nobel Laureate" now.

As far as I know, I am just a committed and stubborn person who wants to see every child getting quality education, who wants equal rights for women and who wants peace in every corner of the world.

Education is one of the blessings of life-and one of its necessities. That has been my experience during the 17 years of my life. In my home in Swat Valley, in the north of Pakistan, I always loved school and learning new things. I remember when my friends and I would decorate our hands with henna for special occasions. Instead of drawing flowers and patterns we would paint our hands with mathematical formulae and equations.

We had a thirst for education because our future was right there in that classroom. We would sit and read and learn together. We loved to wear neat and tidy school uniforms and we would sit there with big dreams in our eyes. We wanted to make our parents proud and prove that we could excel in our studies and achieve things, which some people think only boys can.

Things did not remain the same. When I was ten, Swat, which was a place of beauty and tourism, suddenly changed into a place of terrorism. More than 400 schools were destroyed. Girls were stopped from going to school. Women were flogged. Innocent people were killed. We all suffered. And our beautiful dreams turned into nightmares.

Education went from being a right to being a crime. But when my world suddenly changed, my priorities changed too. I had two options, one was to remain silent and wait to be killed. And the second was to speak up and then be killed. I chose the second one. I decided to speak up. The terrorists tried to stop us and attacked me and my friends on 9th October 2012, but their bullets could not win. We survived. And since that day, our voices have only grown louder.

I tell my story, not because it is unique, but because it is not. It is the story of many girls. Today, I tell their stories too. I have brought with me to Oslo, some of my sisters, who share this story, friends from Pakistan, Nigeria and Syria. My brave sisters Shazia and Kainat Riaz who were also shot that day in Swat with me. They went through a tragic trauma too. Also my sister Kainat Somro from Pakistan who suffered extreme violence and abuse, even her brother was killed, but she did not succumb.

And there are girls with me, who I have met during my Malala Fund campaign, who are now like my sisters, my courageous sister Mezon from Syria, who now lives in Jordan in a refugee camp and goes from tent to tent helping girls and boys to learn. And my sister Amina, from the North of Nigeria, where Boko Haram threatens and kidnaps girls, simply for wanting to go to school.

Though I appear as one girl, one person, who is 5 foot 2 inches tall, if you include my high heels. I am not a lone voice, I am many. I am Shazia. I am Kainat Riaz. I am Kainat Somro. I am Mezon. I am Amina. I am those 66 million girls who are out of school.

People like to ask me why education is important especially for girls. My answer is always the same. What I have learnt from the first two chapters of the Holy Quran, is the word Iqra, which means "read", and the word, nun wal-qalam which means "by the pen." And therefore as I said last year at the United Nations, "One child, one teacher, one pen and one book can change the world." Today, in half of the world, we see rapid progress, modernisation and development. However, there are countries where millions still suffer from the very old problems of hunger, poverty, injustice and conflicts.

Indeed, we are reminded in 2014 that a century has passed since the beginning of the First World War, but we still have not learnt all of the lessons that arose from the loss of those millions of lives a hundred years ago. There are still conflicts in which hundreds of thousands of innocent people have lost their lives. Many families have become refugees in Syria, Gaza and Iraq. There are still girls who have no freedom to go to school in the north of Nigeria. In Pakistan and Afghanistan we see innocent people being killed in suicide attacks and bomb blasts.

Many children in Africa do not have access to school because of poverty. Many children in India and Pakistan are deprived of their right to education because of social taboos, or they have been forced into child labour and girls into child marriages. One of my very good school friends, the same age as me, had always been a bold and confident girl and dreamed of becoming a doctor. But her dream remained a dream. At age of 12, she was forced to get married and then soon had a son at an age when she herself was a child - only 14. I know that my friend would have been a very good doctor. But she couldn't ... because she was a girl.

Her story is why I dedicate the Nobel Prize money to the Malala Fund, to help give girls everywhere a quality education and call on leaders to help girls like me, Mezun and Amina. The first place this funding will go is where my heart is, to build schools in Pakistan-especially in my home of Swat and Shangla.

In my own village, there is still no secondary school for girls. I want to build one, so my friends can get an education-and the opportunity it brings to fulfil their dreams. That is where I will begin, but it is not where I will stop. I will continue this fight until I see every child in school. I feel much stronger after the attack that I endured, because I know, no one can stop me, or stop us, because now we are millions, standing up together.

Dear brothers and sisters, great people, who brought change, like Martin Luther King and Nelson Mandela, Mother Teresa and Aung San Suu Kyi, they once stood here on this stage. I hope the steps that Kailash Satyarthi and I have taken so far and will take on this journey will also bring change - lasting change.

My great hope is that this will be the last time we must fight for the education of our children. We want everyone to unite to support us in our campaign so that we can solve this once and for all. Like I said, we have already taken many steps in the right direction. Now is the time to take a leap.

It is not time to tell the leaders to realise how important education is - they already know it - their own children are in good schools. Now it is time to call them to take action. We ask the world leaders to unite and make education their top priority.

Fifteen years ago, the world leaders decided on a set of global goals, the Millennium Development Goals. In the years that have followed, we have seen some progress. The number of children out of school has been halved. However, the world focused only on expanding primary education, and progress did not reach everyone. Next year, in 2015, representatives from around the world will meet at the United Nations to decide on the next set of goals, the Sustainable Development Goals. This will set the world's ambition for generations to come. Leaders must seize this opportunity to guarantee a free, quality primary and secondary education for every child. Some will say this is impractical, or too expensive, or too hard. Or even impossible. But it is time the world thinks bigger.

Dear brothers and sisters, the so-called world of adults may understand it, but we children don't. Why is it that countries which we call "strong" are so powerful in creating wars but so weak in bringing peace? Why is it that giving guns is so easy but giving books is so hard? Why is it that making tanks is so easy, but building schools is so difficult?

As we are living in the modern age, the 21st century and we all believe that nothing is impossible. We can reach the moon and may be soon will land on Mars. Then, in this, the 21st century, we must be determined that our dream of quality education for all will also come true.

So let us bring equality, justice and peace for all. Not just the politicians and the world leaders, we all need to contribute. Me. You. It is our duty. So we must work ... and not wait. I call upon my fellow children to stand up around the world. Dear sisters and brothers, let us become the first generation to decide to be the last. The empty classrooms, the lost childhoods, wasted potential-let these things end with us.

Let this be the last time that a boy or a girl spends their childhood in a factory.
Let this be the last time that a girl gets forced into early child marriage.
Let this be the last time that an innocent child loses their life in war.
Let this be the last time that a classroom remains empty.
Let this be the last time that a girl is told education is a crime and not a right.
Let this be the last time that a child remains out of school.
Let us begin this ending.
Let this end with us.
And let us build a better future right here, right now.

Thank you.

MY FIRST DAY AT SCHOOL

I can never forget my first day at school. I was five years old then. My mother woke me up early in the morning. I took a bath and completed my breakfast. My father bought me a new school dress and a new school bag. I was very happy on that day. My mom kissed me on my forehead and I waved at her leaving for school.

My father took me to the school. The Principal asked me some questions. I answered them well because by that time I had already learnt the alphabet and small words. I was admitted to the first class.

The teachers were very kind and friendly like my mother. The students were also friendly. My mother packed my favourite dishes for lunch. I shared my lunch with the other boys who later became my friends.

P.V.S. Sairam
V Tulips, Adm. No: 4120

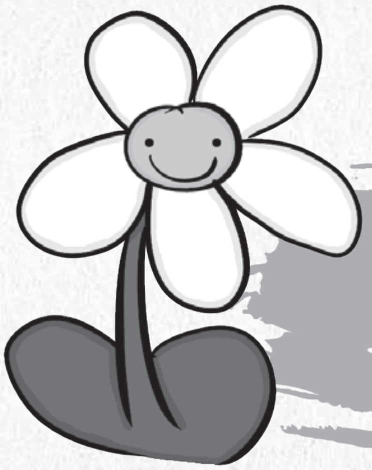

SOLVE

The letter 'M' has disappeared from the words below. Can you identify the original word by restoring the number of M's in parenthesis?

Question:

1. AP (1)
2. LIIT (1)
3. NAE (1)
4. OBILE (1)
5. AAL (3)
6. ICRO (1)
7. EBER (2)
8. ICE (1)
9. PLUS (1)
10. PRIE (1)

Answers: 1. MAP 2. LIMIT 3. NAME 4. MOBILE 5. MAMMAL 6. MICRO 7. MEMBER 8. MICE 9. PLUMS 10. PRIME

WHO AM I?

I am STRONG
Because I know my WEAKNESS.
I am BEAUTIFUL
Because I am aware of my FLAWS.
I am FEARLESS
Because I learnt to recognise illusion from the real.
I am WISE
Because I learn from my MISTAKES.
I can LAUGH
Because I have known SADNESS.

K. Pooja Keerthi
X Irises, Adm. No: 2674

SOCIAL MEDIA

These days, social media has become a part of our lives. There are endless benefits of social media. Social networking sites like Facebook, Twitter, WhatsApp etc, are becoming tools of information in each and every corner of the globe. We can share anything to any person throughout the universe. It gives information about the things happening around us. Social networking sites in the smart phone are also useful to buy, to sell and to transfer funds within seconds. We can also save a lot of time by completing the important things through social media.

But excess use of social media is not good for who are in the process of career building. The negative impact of social media may affect our mindset. If students spend most of their time on social media, it may show negative impact on their studies. Over usage of social networking sites may affect their analyzing and natural thinking abilities. It also effects their health as they don't have any physical exercises.

So, finally I convey that, social media reciprocates us in which manner we use it. It is better to set a limited time for the usage of social media. It is the responsibility of parents and teachers to monitor and counsel the children to use the social media judiciously.

K. Varshita
IX Irises, Adm. No: 4002

HELPING OTHERS

We help each other because of different reasons. Some people help to gain some positive energy or just because they must help. Happiness begins from the moment you do something for others. Those who constantly help others, are happy and do not come across any obstacles in their lives. The purpose of life is to help others or serve others. However, when doing so, you should not expect anything in return. Your intention should be lessen other people's misery.

Service to others should be sincere and done wholeheartedly, only then it is fruitful.

D.B.M. Snigdha
X Irises, Adm. No: 3459

SELF EDUCATION

In today's fast changing world, we need to be constantly learning new skills and re-inventing ourselves in order to succeed. Continuous learning brings us success. The phrase change and succeed has been more relevant today. Eric Hoffer, an author and philosopher, made a remarkable statement some years ago. He said, "In times of change, the learners will inherit the earth, while the learned will find themselves beautifully equipped to handle a world that no longer exists". Formal education will give us a good living but Self Education will make us a better fortune.

B. Sujala
X Irises, Adm. No: 4074

MY INSPIRATION

Francoise-Barre-Sinoussi was born on 30 July, 1947 in Paris, France. She is a French virologist who discovered HIV. She won Nobel Prize in Physiology in 2008. I'm very impressed by her to become a virologist. She didn't give up to study medicine though she was not in a good financial status. She did a part-time job in the Pasteur Institute till she was accepted as a student. During the epidemics in 1980's she discovered the retrovirus which is the cause for this epidemics, the HIV. She has been a consultant to the WHO and UNAIDS-HIV. In July 2012, she became the President of the International AIDS society.

I too want to become a virologist like her and invent a non-painful, easy and permanent cure for cancer, not as painful as chemotherapy and successfully implement it in India. I will never give up in life and build my own lab like Barre-Sinoussi. I will surely build it in India, achieve my dreams and prove it to everyone.

S. Seksha
IX Irises Adm. No: 3004

MY BEST FRIEND IS MY SCHOOL BAG

I love my school bag.
He is blue in colour.
He is my best friend.
He has four zips.
He reminds me four words.
Discipline, Hard work,
Honesty and Self respect.
I love to carry him on my back.
He is my best friend.

N. Charvi
II Daffodils, Adm. No: 4335

FUNNY QUESTIONS

1. Why are we going to school?
A. Because school can't move to our home.

2. People buy me to eat, but they never eat me?
A. Plate.

3. How to write COW in 13 letters?
A. SEE O DOUBLE YOU – 13 letters.

4. A cowboy rode into a town on Friday. He stayed in the town for three days and rode out on Friday. How is that possible?
A. Friday was the name of his horse.

5. What will you actually find at the end of every rainbow?
A. The letter "w."

Sk. Abdulla.
VI Tulips, Adm. No: 3909

TEACHER

Loves like a mother.
Guides like a father.
Plays like a sister.
Shares like a friend.
So I respect and love my teachers.

Riteesh Pawan Tej
II Daffodils, Adm. No: 3830

TEACHERS

A teacher is the one who shapes our personality with his/ her knowledge, patience, love and care. Teachers have many good qualities in them which make their students successful in life. They are very industrious, knowledgeable, and wise. They know how to draw the attention of the students towards studies. They impart knowledge and take responsibilities in shaping students' future with patience. They are well aware of their students and try to improve their skills and abilities in various areas. They help the students in achieving their goals through clear vision and ideas. Good teachers motivate the students to maintain discipline and a healthy life. They infuse patriotism into the young hearts and minds. They treat everyone equally, give proper guidance, encourage everyone to tell the truth and react positively to every situation that comes in. They help us to make proper decisions and amendments in our life ahead.

Truly, teachers are the messengers of the 'God' and motivate everyone to lead the right path in life.

Y. Sai Swathi
VII Daffodils, Adm. No: 3748

JOKES

1) Where do goats store their books?
A) In their baaaaaackpack.

2) With what honey bees comb their hair?
A) With honey comb.

3) Rahul: Mom, I had a tough time in the office.
Mom: But you went to school!
Rahul: Sorry, I mean in the "Principal's Office".

S. Sreyas Reddy
VI Tulips, Adm. No:3352

RIDDLES

1. What is the smallest room in the world?.
A. Mushroom

2. How can a leopard change its spots?
A. By moving from one spot to another.

3. What is easy to get into but hard to get out of?
A. Trouble

4. If a brother, his sister, and their dog weren't under an umbrella, why didn't they get wet?
A. It wasn't raining.

5. Where can you find cities, towns, shops, and streets but no people?
A. A Map.

M. Srihitha
V Tulips, Adm. No: 4418

FACTS

1) In our dreams, we only see faces that we already know.
2) A snail can sleep for three years.
3) Slugs have four noses.
4) A cow gives nearly 2,00,000 glasses of milk in its lifetime.
5) Bats always turn left when leaving a cave.
6) Giraffes have no vocal chords.
7) An ostrich's eye is bigger than it's brain.
8) The finger prints of a Koala are indistinguishable from humans.

D. Advaitha
V Daffodils, Adm. No: 4375

BRAIN WORKOUT

1. How many sides does a circle have?
2. If there are12 fish and half of them drown, how many fish are left?
3. Put the following inventions in order from the earliest to the most recent.
   1.radio 2. television 3. gramophone 4. telephone 5. telegraph
4. What feature do the following words have in common?
   armchair, egg, imagination, over, understand

Answers: 1) 2 sides (Inside and outside) 2) 12 (fish don't drown)
3) 5-1-4-3-2 4) They start with a vowel: a, e, i, o, u

B. Khyathi
VIII Sunflowers, Adm. no: 3238

ASIATIC LION

The Asiatic lion is also known as the Indian lion, Persian lion and European lion. The Asiatic lion is as large as its African counterpart, but has a scantier mane. It also has a distinct fold of skin running along the belly which African lions rarely have. Lions are highly social animals and the only big cats that live in groups called 'prides'. They are also the only cat species in which male and female look distinctly different. Do you know? Once widely distributed, the Asiatic lion is now found only in a small patch of forest. The Gir National park and wildlife sanctuary in Gujarat has about 400 Lions. This majestic animal remains endangered.

K.S.V.Satwik
VIII Sunflowers, Adm. no: 2927

RUSKIN BOND

Ruskin Bond was born on 19 May 1934. He is an Indian author of British descent. He lived with his adopted family in Landour, in Mussoorie, India. He wanted to be a tap dancer when he was young. Some of Ruskin's stories like 'The Blue Umbrella' and 'Susanna's Seven Husbands' have also been adapted to Bollywood films. The Hindi film 'Junoon' is based on Bond's historic novella, 'A Flight of Pigeons.' He authored over 500 short stories, essays and novels, more than 50 books for children, and two volumes of autobiography, 'Scenes from a Writer's Life' and 'The Lamp is Lit.' His first children's book 'The Angry River' was written in 1970. The Indian Council for Child Education has recognized his role in the growth of children's literature India.

He is known as the "Indian William Wordsworth". His wide range of works have inspired many budding writers for the past many decades. He was awarded the Padma Shri and Padma Bhushan. He is known especially for his works of children's literature and he often revealed that his lonely childhood had a lot to do with this theme.

K. Siri Manasa
VII Daffodils, Adm. No: 4430

TIME WITH MY DAD

My father is a very loving and dutiful person. He always helps and guides me. We play together and have all the fun. I eagerly wait for Sunday mornings. I enjoy my holiday happily spending with my family. He buys all my favourite food. He appreciates time and thoughtfulness more than an elaborate gift. If he wants to buy a nice gift for me, we go ahead and purchase what we can afford. But he doesn't just throw it at me and go on about his merry way. He plans something special and makes the gift a part of the celebration and educative.

G. Nischal
III Orchids, Adm. No: 3349

MY FAMILY

My family consists of six members that include my mother, father, grandfather, grandmother, brother and me. Our beautiful family lives together in a well furnished flat. Ours is a close knit family and that is why I love it very much. The credit of keeping the family together and maintaining a strong bond certainly goes to my grandparents who have inculcated such good values in us. We understand the meaning and power of living harmoniously with each other. We make it a point to have our dinner together every day as we believe "A family that dines together stays together". During the afternoon hours, my brother and I have lunch with our grandparents and our parents go for work. My grandmother takes care of us during the day time. I am blessed to have such a loving and caring family.

Where LIFE begins And LOVE never ends.....

R. Jasper
VI Tulips, Adm. No. 2864

LIFE

Life is beautiful.
Life is joyful.
Life is in our hands,
But not in others mind.
Your present decides your future life.
You are the architect of your life.

B.Raghava Chowdary
VII Sunflowers, Adm. No: 4144

SWAMY VIVEKANANDA

Swami Vivekananda was a renowned religious Hindu saint and a leader who founded the Ramakrishna Mission and Ramakrishna Math. We celebrate the National Youth Day every year on 12th of January on his birth anniversary. The celebration motivates the young generations as well as inculcates the pious ideals of Vivekananda in them. Swami Vivekananda was a great patriotic leader. He was born as Narendranath Datta in Kolkata on 12th of January 1863. He was one of the eight children of his parents Vishwanath Datta and Bhuvaneshwari Devi.

Swami Vivekananda is just another name for the phenomenon that emerged into the Indian scene towards the end of the nineteen century and restored the self-confidence and self-respect of a nation that had been badly mauled for millennia. His Chicago speech at the Parliament of the World's Religion on 11th September, 1893 where he represented India helped in establishing Hinduism as an important world religion. He was a very intelligent person with in-depth knowledge of Hindu scriptures. Karma Yoga, Bhakti Yoga, Raj Yoga, and Jnana Yoga are some of his popular works.

He was born with yogic temperament and used to practice meditation and was very eager to know about God from his childhood. Once, when he was going through some spiritual crisis, he met Sri Ramakrishna Paramahamsa and asked him if he had seen God. Then Sri Ramakrishna replied, "Yes, I have. I see him as clearly as I see you, only in a much intense sense." Influenced by his divine spirituality, Vivekananda became one of the great followers of Sri Ramakrishna and started following his teachings. He is remembered as a dynamic personality in the minds and hearts of every Indian and became a great source of inspiration to many all over the world.

V. Poojith Kumar
VII Daffodils, Adm. No: 3025

ORGANIC FOOD

Organic foods are defined as foods that are free of chemicals and pesticides. They are healthy and environment friendly. Modern farming uses chemical fertilizers and strong pesticides, which damage the fertility of the soil. It not only damages the nature of agricultural lands but also our health. Organic farming is only the way to improve the fertility and get natural yield. Organic products are very healthy and reduce pollution.

P. Yasmitha
IV Orchids, Adm. No: 4394

TIME

It is the most precious thing
I want it to stay with me
But it could not be kept still.
The more it goes,
The more it's gone
The more it takes away
Once it is lost, lost for ever
The more I use it
The more I become wise

G. L.N. Sai Sahasra
VIII Sunflowers, Adm. No: 3301

OUR PRAYER

May my mind be always given to the spirit of enquiry and learning;
I'll never let my eye of reason be blinded
by dry and dead habit and superstitions;
I do not let my mind be subject to narrow and ugly prejudices
of class, caste, creed, religion and nationality;
I love my country and strive to realize the ideal of being a world-citizen;
I always act toward others, as I desire them to act toward me;
I do nothing that will bring discredit
on myself, my teachers or my fellow pupils.
May my mind be without fear and my head always held high;
I will strive at all times to keep my school a lovely and happy place,
so that all of us may be proud of it.
This is my solemn pledge and soul's prayer!

THE HOLISTIC SPIRIT OF SAIBABA CENTRAL SCHOOL .... MAKES WINNERS IN LIFE!!

MASTERING ENGLISH

- Spoken English compulsory in school from 1st standard
- Reading a book every 15 days from 5th Class onwards
- Many Creative writing tasks given – poems, essays and stories
- Compulsory public speaking in class and assembly
- Hundreds of exercises in English Grammar
- Appreciation of literature through real comprehension
- Mastering advanced vocabulary in English through sentence making with each word

MASTERING SCIENCES, SOCIAL AND MATHS

- Conceptual teaching with real life connection in sciences, social sciences and maths
- Summary writing in all topics in all subjects
- Reading textbook and writing answers to questions based on every paragraph from each chapter as revision
- Projects and model making in sciences and social sciences
- Hundreds of exercises in speed maths with monthly tests
- Advanced problem solving in Maths , Physics and Chemistry

PERSONALITY DEVELOPMENT

- Value education classes through reading and discussion
- Active singing, drama and dance clubs
- Ethics club to develop ethical values
- Adventure trips and field trips
- Active games
- Green brigade for environmental awareness
- Inspiring , motivating and caring for each child through real counselling and monitoring and inculcating self discipline with love

MASTERING OTHER LANGUAGES

- Deep appreciation of Telugu literature, practice in writing and mastering advanced vocabulary through making sentences
- Easy learning of Hindi through continuous practice by using the language in spoken and written form and getting corrected.